

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Dr. Peter Zenkl v Ljubljani:

„Naše bratstvo ni zadeva konjunktura“

„Oče češkoslovaškega socialnega skrbstva“ dr. Peter Zenkl se posvetuje z našimi delavskimi organizacijami o poglobitvi medsebojne vzajemnosti na polju socialnega skrbstva

Ljubljana, 18. januarja

Včeraj popoldne je prispel v Ljubljano z dunajskim brzovlakom veliki češki socialni delavec dr. Peter Zenkl. Na kolodvoru so ga pričakovali številni zastopniki naše javnosti in odbor JC lige skoraj korporativno. Med zastopniki smo opazili tudi ministra dr. A. Kramerja, poslanca dr. Fuxa in mnoge naše socialne delavce. Gosta je najprej pozdravil župan dr. J. Adlešić v imenu mestne občine, ki je dr. Zenkl njen gost. Dr. Zenkl se je posebej prijateljsko pozdravil s številnimi svojimi znanci, nakar se je odpeljal v Union.

V posebnem prostoru kavarnе Uniona je bila že čez dve uri po prihodu gostu delovna konferenca, ki so se je udeležili naši najvidnejši delavci na polju jugoslovanske češkoslovaške vzajemnosti. V imenu Izvršnega odbora JC lig in JC lige v Ljubljani je izrekel gostu iskreno dobrodošlico predsednik dr. E. Stare. Naglasil je, kako velikega pomena je obisk tako navdušenega Slovana, voditelja CJ lig in znamenitega delavca za Ljubljano. Iskreno je pozdravil gosta tudi predsednik Češke obce Ryška ter se mu zahvalil v imenu v Ljubljani živečih Čehov, da nas je obiskal in mu želel, da bi preživel med nami prijetne dni.

O programu delovne konference je najprej spregovoril predsednik dr. Stare in naglasil, da si je dr. Zenkl želel, da bi njegov obisk pri nas bil le en sam delovni dan. Predsedniku dr. Staretu se zdi najvažnejše za poglobitev vzajemnih vezi med nami in češkoslovaški sprememba deklaracije obeh držav v kulturno konvencijo. Za to se zavzemajo lige, zlasti pri nas že delj časa in je prav za prav ena izmed glavnih točk njihovega programa. Ker se ni sklenjene kulturne konvencije, vzajemno sodelovanje zelo ovirajo nekatere težave, ki bi jih sicer lahko odpravili. Izkazalo se je, da so bivši praški študenti pri nas najdelavnejši delavci JC lig. Zlasti Slovenci, ki so prejšnje čase študirali v večjem številu v Pragi, so najdelavnejši in zaradi tega je delo za poglobitev vzajemnosti med obojema državama pri nas najbolj organizirano ter živahno. Pomembno je, da je pri nas organizirana tudi mladina. Prezreti tudi ne smemo, da vlada izredno veliko zanimanje za tečaje češkega jezika in da bi lahko imeli v vsaki sezoni tudi po 1000 učencev, ko bi bilo dovolj učiteljev in denarnih sredstev. V tem pogledu Zagreb in Beograd daleč zaostajata za Ljubljano. Slovenske lige ne prejemajo od centrale v Beogradu nobenih pobud za svoje delo. Razen tega so naše lige tudi vedno v zelo slabem gnotnem stanju. Pročun ljubljanske lige znaša letno le okrog 12.000 Din, kar je samo polovica dovolj. Podpor od oblasti ne prejema, kakor bi si želela in bi bilo zelo potrebno.

Štipendije za študij na češkoslovaškem se doslej niso razdeljevale kakor bi si želeli. O tem so odločali v Beogradu in zaradi tega je bila naša mladina zelo prizadeta. Dogajalo se je, da so štipendije jemali dijaki, ki prej sploh niso kazali zanimanja za češki jezik in kulturo. Mnogi revni študenti, ki so se posvetili študiju češkega jezika z vsjo ljubeznijo in ki bi bili najbolj potrebni te štipendije, pa so ostali brez njih. To je treba vsekakor spremeniti. Govorilo se je, da bi štipendije organizacije izmenjave naših solarjev in čeških otrok, potem je govoril tudi o izmenjavi tehnikov, ki je bila organizirana zadnja leta in ki je rodila obilo lepih uspehov. Dalje je naprosil dr. Zenkla za posredovanje pri čeških založništvih, da bi pošiljali našim knjigarjem v komisijo češke knjige, česar doslej naša solidna podjetja niso mogla doseči. Prosil je tudi, naj bi dr.

Zenkl skušal izboljšati odnose med našimi ligami in urednikom slovanskega dela glasila lig, ker doslej naše lige niso moge plasirati svojih prispevkov v reviji.

Vprašanje podeljevanja štipendije se je dotaknil češkoslovaški konzul inž. S. Miřovský. Slovenski kandidati za štipendije doslej niso bili dovolj upoštevani v Beogradu, kjer so odločevali o podelitvi štipendij, kakor je povedal že predsednik dr. Stare. Vsekakor je potrebno, da štipendije prejemajo dijaki, ki se v resnici zanimajo za češko kulturo in ki so se vsaj nekoliko učili češkega jezika. To pa doslej pri razdeljevanju štipendij ni odločilo in naši dijaki, ki bi bili predvsem upravičeni do njih, so bili najbolj zastopljeni. Štipendije niso uvedene samo zaradi kompenzacij, da bi na primer češko-slovaška vlada dajala štipendije samo zaradi tega, ker jih daje tudi naša država. Temveč da bi v resnici služile svojemu pravemu namenu, to se pravi, da bi se med mladino vzgajali res pravi delavci za slovansko vzajemnost. Zato bi bilo najbolje, da bi za jugoslovanske študente dajala štipendije češkoslovaška vlada in da bi kandidata za nje določale naše lige. Jugoslovanska vlada pa bi naj dajala denar za češkoslovaške študente. Ako bi tega ne mogli doseči v Beogradu, je celo bolje, da ostanejo češkoslovaški študenti brez štipendij, češkoslovaška vlada bo pa vsekakor dajala denar za štipendije našim študentem. Govornik je naprosil dr. Zenkla za posvetovanje, da bi bila ta zamisel uresničena. O tej zadevi je izpregovoril tudi vodja tečajev češkega jezika prof. dr. V. Burian ter pokazal na težkoče, ki jih imajo pri potrebnem tečaju in da najboljše učence navadno nikdar ne dobe nobene štipendije ali podpore za izpolnitev svojega jezikovnega znanja na češkoslovaškem.

Dr. V. Murko je naglasil, da bi bilo potrebno organizirati izmenjavo mladine obeh držav na čim širši osnovi. Zato bi bilo tudi potrebno odpraviti nekatere valutne težkoče, ki so po njih okodovani revni dijaki. Sprožil je več zamisli za potovanje na češkoslovaško med počitnicami, ki bi se lahko organizirala tudi tako, da bi šle na počitnice cele družine. Lahko bi tudi med počitnicami uporabili prazne prostore v Aleksandrovi kolegiju v Pragi. Prav tako bi se lahko med obojimi obiskovalci organizirali med prazniki. Govornik je omenil tudi, da nameravajo naši gospodarstveniki letos prirediti ekskurzijo na češkoslovaško, da bi proučili gospodarske razmere in razvoj češkoslovaške industrije. Ekskurzija bo najbrž prirerjena ob času praškega vselesnja. Univ. prof. dr. Král je poprosil dr. Zenkla za po-redovanje, naj bi češkoslovaška matica tehniška pošiljala svoje knjige tudi k nam po znižani ceni in ugodnostih, ki jih uživajo češkoslovaški študenti. To bi bilo velikega pomena, ker so naši tehniki navezani predvsem na nemško literaturo, ki je tudi dražja od standardnih izdaj češkoslovaških znanstvenih ustanov.

Končno je spregovoril dr. Zenkl. Zahvalil se je za pozdrave in povabilo. O bratstvu slovenskih narodov je spregovoril realno kakor pač Čehi gledajo stvarmo tudi na to. V uvodu je delil sodelovanje za poglobitev vzajemnih stikov obeh narodov v dve etapi. Prva je bila romantična, ki je pa že minila. Nastopil je čas realnega sodelovanja, ko ne gre več le za medsebojne prisrce zvestobe in zgolj zunanje manifestacije bratstva. Vendar na naše bratstvo ne smemo gledati s komercialnega stališča in naglasiti je treba, da ni le zadeva konjunktura. Naše bratstvo temelji v duševnih ter krvnih vezeh, ki ne zavise od trenutnih režimov in politike in ki ostanejo, naj se zgodi kakrkoli. Toda čas konkretnega vzajemnega sodelovanja zahteva tudi konkretne naloge, ki si jih govornik zamišlja tudi v podeljevanju štipendij in v medsebojnem podpiranju pri socialnih akcijah, kakršna je bila na primer ustanovitev Aleksandrovega kolegija v Pragi. Ne upamo si navajati visokih števil v vsotah, ki jih je češkoslovaška vlada izdala za štipendije socialne ustanove itd. v korist revnih študentov in bolnih otrok, spričo naših razmer, kakor tudi ne moremo navesti vsega, kar so storili češkoslovaki za naše študente. Govornik se je dotaknil posebej vseh zadev, ki so o njih govorili predgovorniki, in po njegovi resnici ter globokem razumevanju za vse težkoče, ki

ovirajo pri nas delo za poglobitev vzajemnih stikov med obojema državama, smo lahko sprevideli, da se bo zavzel za nas z vsem svojim vplivom in odločnostjo.

Konferenco je zaključil predsednik dr. Stare z zahvalo dr. Zenklu za iskrene be-

sede in pozornost, ki jo je posvetil zadevam naše lige. Končno ga je zagotovil, da bo naše lige vodil tudi v naprej pravi slovenski duh in da bodo njihovi delavci v resnici resno pojmavali svoje naloge, kakor so jih dolejš.

Dr. Korošec o sporazumu z Mačkom Sporazum je neboljeno dete...

Vrera je bil v unioński kino-dvorani prvi javni shod JRZ v Ljubljani. Shoda se je udeležil tudi dr. Korošec, ki je imel kratek govor, v katerem se je dotaknil pogajanj med dr. Mačkom in JRZ. Med drugim je dejal:

Mi, ki hočemo dobro našemu narodu in državi, smo že od vsega početka našega zopetnega političnega življenja z vsemi silami delali na to, da pride med narodi do sporazuma. Dolgo časa smo bili odstranjeni od državnega krmila. Ko smo zopet krmilo države vzeli v svoje roke, ni bilo atmosfere za sporazum. Vlada sta mržnja in nenaklonjenost, ne samo proti Hrvatom, temveč proti vsakemu narodnemu pokretu. Ravnapopravnost se ni točno izvajala. Vse je bilo razdrzto in ni bilo pravega instrumenta, ki bi delal za sporazum. Zaradi tega smo morali ustvariti instrument za to. Ustvari-

ti smo morali atmosfero za mir med narodi. Ustvarili smo ta instrument v JRZ, ki je taka, da lahko govori v imenu vsega naroda

Začeli smo delati za sporazum. Sporazum je kakor malo dete, ki dela svoje prve korake v svet. Tako dete pa se ne sme preveč vlačiti sem in tja, gori in doli. Tako dete mora voditi nežna roka v svet. Zaradi tega tudi ni dobro, da se preveč govori o tem sporazumu. Zato mi dovolite, da tudi jaz ne govorim mnogo o tem. Stvari se včasih niso pokvarile, ampak napravili smo korak naprej. Kakor ste čitali tudi v časopisih, sta oba obraza prišla zadovoljna v Zagreb. Zaradi tega je potrebno, da sedaj ne vprašujete preveč, kako daleč je še do sporazuma, kakšne so težkoče itd. To nežno dete se ne sme preveč nenežno prijemati.

Francoski tisk o nemških in italijanskih načrtih glede Španije Zavračanje očitkov o boljševizaciji Francije — Rusija na strani Londona in Pariza

Pariz, 18. januarja. AA. »Petit Parisien« je objavil članek, v katerem pravi med drugim: Iz zanesljivega vira se je zvedelo, da se je sovjetska vlada sedaj po nekem kolebanju odločila za politiko nevmešavanja v špansko državljansko vojno ter se postavila ob stran Velike Britanije in Francije. V zvezi s tem smo prejeli informacije, da bo jutri objavljeno besedilo francoskega odgovora na britansko noto o vprašanju prostovoljcev. Ta odgovor pomeni popoln sprejem angleškega stališča. Francoska vlada izjavlja, da bo odobrila določene ukrepe, čim bo o njih dosežen mednarodni sporazum.

»Ami du Peuple« piše: Zvedelo se je, da nemški in italijanski odgovor ne bosta pomenila brezpogojni »da«, pa tudi ne neposrednega »ne«. Angleška nota je zahtevala jasen odgovor, toda oba odgovora bosta pomenila zopet neko zavlačevanje. Oba odgovora si bosta in se bosta glasila tako, da niti Rim niti Berlin ne bo opustil v Španiji pridobljenega prestiža in položaja. Da bi se opravičili, bosta obe državi po svojem tisku nadaljevali kampanjo proti dozdnevni »boljševizaciji Francije«. Listi bodo še nadalje razpravljali o »sovjetski republiki v Perpignanu«. Zahtevali bodo nadzorstvo nad francoskimi mejami in tako poniževali

se nadalje Francijo. Naša vlada bo nazadnje prisiljena odbiti tako zahtevo. Hitler in Mussolini se vdajata upanju, da bosta vso odgovornost lahko zvrnila na Francijo, če bi akcija za nevmešavanje v španske zadeve ne uspeša. Obenem pa, da bosta Velika Britanija oddaljila od Francije. Ta račun je nepošten. Nadalje pravi list: Nemčija obtožuje našo državo, da je zapadla boljševizmu, in sicer istočasno, ko njeni listi govore o pričetku gospodarskih razgovorov med obojema državama. Gospodarske težave, s katerimi se bore v Italiji, so očitne. Zato bi Italija rada sodelovala pri razdelitvi dobička, ki ga pričakujejo od teh razgovorov.

»ECHO de Paris« poroča med drugim, da bo skušal grof Ciano prepričati Nemce, da je angleško-italijanski pakt sredstvo, s katerim bi bilo mogoče Anglijo pridobiti za opustitev načela skupne varnosti in nadaljnega sodelovanja s Francijo, z drugimi besedami, Anglija naj bi se s tem paktom pridobila ponovno za politiko pakta štiri, toda niti Anglija niti Francija ne bosta dopustili, da se Nemci in Italijani vgnezdijo na točkah Sredozemskega morja, s katerih bi lahko ovirali in ogrožali promet teh sil.

„Slovenec“ ostane dosledno nedosleden

Med boleznimi našega časa spada tudi megalomanija. V zelo akutni obliki je napadla ta bolezen gospode okrog »Slovenca«. Vse domače odmeve so rezervirali zadnje čase skoraj izključno za »Slovenski Narod«. Čudno se nam zdi to, tem bolj čudno, ker imajo sicer na drugi strani polna usta omalovaževanja, kadar govorijo o našem listu. Toda logika ni bila še nikoli njihova prijateljica.

Včeraj so se zopet silno razkoračili in nas »potipali« kar v treh domačih odmevih. V prvem namigujejo nekaj na pokojni »Glas Naroda«. Morda bo zadostovalo, če jim povemo, da: »Duo quum faciant idem, non est idem.« Verjamemo pa prav radi, da bi gospodje okrog »Slovenca« kar poskočili od veselja, če bi mogli spraviti s sveta »Slovenski Narod«, ker jim je že od nekdaj najhujši trn v peti.

V drugem domačem odmevu nam je »Slovenec« zopet ostal dolžan odgovor na naše glavno vprašanje. Mi se prav nič ne izmotavamo in tudi »Slovenec« gospoda dobro ve, za kaj gre tu. Nič na svetu ni večno, vse mine in minil bo tudi čas, v katerem je mogoča taka tipajoča polemika na eni in bojevita na drugi strani. »Slovenec« je zapisal, da sta i fašizem i komunizem protikatoliška. Naj nam vendar že enkrat odgovori na naše vprašanje, kako se more po tej jasnii ugotovitvi navduševati za španski fašizem v obziru njegovega italijanskega in nemškega brata? Samo na to vprašanje bi radi stili odgovor, vse

Politični obzornik

Začetek pogajanj med JRZ in dr. Mačkom

V soboto smo poročali, da se je ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović vrnil iz Švice in da se je na potu v Beograd ustavil v Brežicah. Kar so listi zadnje dni poročali, da se v soboto 16. t. m. prično razgovori med JRZ in dr. Mačkom, se je takoj domnevalo, da gre za sestanek z dr. Mačkom.

Dejansko se je ta sestanek vršil v Dobovi v lovski hiši zagrebškega trgovca Deutscha, ki je bila preje last grofa Attemsa. Ko se je dr. Stojadinović pripeljal tjakaj, ga je tam že čakal dr. Vlado Maček v spremstvu poslanca dr. Ivana Pernarja in Djure Kemfajla. Dr. Stojadinović in dr. Maček sta takoj odšla v posebno, za nju pripravljeno sobo. Tu sta konferirala od pol 12. do pol 16., na kar sta se vsak v svojem avtu odpeljala v Zagreb. O poteku in vsebini te konference se ne ve ničesar.

Pisarna dr. Mačka je v soboto zvečer izdala kratko poročilo, ki se glasi: »Danes se je g. predsednik dr. Vlado Maček sestel v Brežicah s predsednikom vlade g. dr. Milanom Stojadinovićem, s katerim sta se dolgo razgovarjala. O poteku samega razgovora ni do sedaj ničesar znanega.«

Ali bodo ti »razgovori« imeli uspeh? Na to vprašanje menda nihče ne more dati točnega odgovora. »Obzore« razmotriva oboje možnosti — uspeh in neuspeh in pravi: »Ni dvoma, da bi eventualni uspeh teh razgovorov bil velike važnosti, ker bi ta uspeh omogočil, da bi se takoj prestopilo na realno polje oživitvenja sporazuma. Na drugi strani pa ne smemo tajiti, da bi eventualni neuspeh razgovorov med dr. Mačkom in JRZ otežkočil politično situacijo in da bi nastopili novi momenti ne samo v odnosih med kmetstvo-demokratsko koalicijo in JRZ, marveč tudi sploh med glavnimi političnimi formacijami v državi. S kakršnegakoli stališča torej presojamo te razgovore, njihova velika važnost je vidna in že danes lahko pozitivno ugotovimo, da bodo, naj se končajo z uspehom ali neuspehom, odločilno uplivali na nadaljnji razvoj političnega položaja.«

Občinske volitve v avtonomnih občinah

Na povratku iz Sombora se je minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković ustavil v Novem Sadu in dal novinarjem to-le izjavo:

»Kar se tiče političnega življenja, gre ono svojo redno pot in se normalno razvija. V načelu je rešeno, da se izvedo občinske volitve v avtonomnih mestih spomlad, vendar pa datum še ni določen. Na vprašanje, kako je z razgovori med dr. Mačkom in JRZ, je minister odgovoril: »Kot politiki se razgovarjamo s politiki. Kar se mene tiče, nisem jaz imel nobenih posebnih razgovorov.«

Škofjousko pastirsko pismo

Škofje, ki so se udeležili konference v Zagrebu, so izdali, kakor so napovedali, posebno pastirsko pismo na verneke »o gospodarski in socialni bedi«. V njem pravi, da so vsi stanovi zabredli v velike težave in nadloge. Vzrok vsega tega je odpad od Boga ter gospodarski liberalizem in njegove zablode. Ta liberalizem je sprejel privatno lastnino kot temelj gospodarskega reda, pozabil pa je na to, da so s privatno lastnino povezane tudi soc. dolžnosti. V posebnem poglavju »Zablode komunizma, kolektivizma in socializma« škofje posebno ostro obsojajo komunizem. Govorec o taktiki komunistov pravi, da se le-ti utihotapljuje v narodne vrste in se postavljajo kot rodoljubi, da bi tako mogli izvesti svoje načrte in cilje. Nastopajo kot mirotvorci, kot čuvarji demokracije, samo da dosežejo svoj namen. Škofje zahtevajo za vsakogar socialno pravičnost in obsojajo brezdušni kapitalizem in brezbožni komunizem. Najzanimivejši odstavek pastirskega pisma je poglavje »Stanovska ureditev družbe — korporacij«.

V tem poglavju se škofje zavzemajo za to, da bi se družba preuredila po načelih papeških enciklik »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«, ter poudarjajo, da papež Pij XI. priporoča stanovsko preureditev družbe — uvedbo korporacijskega sistema. Država bi se pod nobenim pogojem ne smela vmešavati v posle, ki bi jih lahko lažje bolje opravljale nižje organizacije. Ako bi se »vzpostavile« urejene stanovske organizacije, bi bile one naprta železna oblasi javnosti svoboda, pismenostom pa javnostjo sda, skanovni interesov in medsebojne vzajemnosti. — Škofje naj priporočajo preureditev družbe na stanovski podlagi po načelih »vzajemnosti«.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Carli, 18. januarja. Beograd 10.—, Paris 30.3375, London 21.335, New York 435.50, Bruselj 73.45, Milen 22.925, Amsterdam 338.45, Berlin 175.075, Dunaj 76.20 — 81.25, Praga 16.20, Varšava 82.25, Bukarešta 3.25.

BANOVINSKI TURISTIČNI SVET

Prvo njegovo sejo je otvoril ban dr. Natlačen — Položaj turizma v Sloveniji

Ljubljana, 18. januarja
V sejni dvorani na banski upravi se danes vrši važno zasedanje banovinskega turističnega sveta, ki se ga udeležuje nad 50 članov iz vse Slovenije. Dnevni red je obsegal 26 točk, ki se je po pomembnosti razdelil na 4 obsežne referate, v katerih so bila zapopadana vsa važna vprašanja, ki zadevajo pospeševanje tujkega prometa v Sloveniji, zlasti v naših letoviških in zdraviliških.

Sejo je otvoril kmalu po 9 ban dr. M. Natlačen, ki se je uvodoma spominjal dela in uspehov v preteklem letu ter iniciativ banovinskega turističnega sveta iz prejšnjih let. Apeliral je na svet, naj ima vedno pred očmi interese našega tujkega prometa, ki postaja od dne do dne važnejši faktor v našem gospodarstvu sploh. Zelo da bi razprava prinesla veliko zdravilnih pobud za pospeševanje turizma in gospodarstva dravske banovine, je zaključil svoj govor in podal besedo glavnemu referentu, načelniku oddelka za trgovino in industrijo dr. Marnu. Iz njegovega obširnega poročila posnemamo:

Položaj tujkega prometa v naši banovini je danes precej zadovoljiv, bil bi pa lahko veliko boljši, ko bi vladale normalne razmere, zlasti v odnosu s drugimi državami, od kod prihajajo letoviščarji k nam. Če ne obstojajo zapreke že v pričetku, nastopijo gotovo v sredi sezoni, da stojimo pred dejstvom: dotok novih tujcev se ustavi, odhod pa nenadoma pojavi. Baš takene predvidene zapreke nam previrajo vse račune in nade na dobro sezono.

Statistika tujkega prometa v naši banovini izkazuje za leto 1936 gostov 179.287 in prenočnin 999.200, v letu 1935 je bilo pa 205.507 gostov in 1.019.851 prenočnin. To bi na prvi pogled pomenilo nazadovanje, v resnici pa ni število inozemskih posetnikov je napram letu 1935 naraslo: iz Avstrije za 1346, Danske 8, Madžarske 627, Nemčije 3065, Norveške 60, Švice 76, Rumunije 83, Turčije 8, Švedske 22, Amerike 56, Anglije 1067 in iz ostale Evrope 171. Skupen porast znaša 2159 inozemcev s 13.997 prenočninami. Nazadovanje pa je obisk iz države za 28.379, Belgije 149, Bolgarije 106, Češkoslovaške 1378, Francije 459, Grčije 79, Holandije 254, Italije 1319, Poljske 73, Rusije 3 in iz drugih kontinentov za 671. Statistika za preteklo leto je napram letu 1935 zato nazadovala, ker jo mora namreč obvezno voditi v banovini le 73 krajev, ki so od ministrstva za trgovino in industrijo proglašeni za tujko prometne kraje. Lani so navedli statistiko od 104 krajev, torej letos za 31 manj. Poleg tega pa je v Sloveniji še okrog 100 krajev, kamor tudi zahajajo v manjšem številu tujci, ki pa tu niso vsi. Prav nič bi se ne zmotili, ko bi vrzeli kurdani statistiki še tretjino več. Zakaj je zdaj samo 73 krajev priznanih za turistične, leži v tem, da se kraji sami branijo tega priznavanja, ker se potem zgradarstva zvišja za ves kraj oziroma za vsakega lastnika hiše, bodisi da ima tujce ali ne.

Tujski promet so lansko leto zelo ovrzale vremenske prilike. Zimska sezona je bila skoro brez snega, razen v višinskih lezih. Poletna sezona je pa imela dež, da o kakih predsezonskih sploh ni moglo govoriti. Glavna tajska sezona je pri nas še vedno poletna, ker so pozorni snežne prilike, zlasti okrog novega leta ko bi bilo največj dotok tujcev, vsekakor leto neugodno. Glede ovir ki preprečujejo zadovoljiv razvoj tujkega prometa, je ena izmed največjih tujkega politika inozemstva, zlasti po ukrenjen poletnih držav, ki zadržujejo svoje državljane v lastni zemlji, ker jim ne dajejo kreditov za inozemstvo. Domaših ovir je tudi mnogo; predvsem so to naše ceste, ki so zelo slabe, v prvi vrsti državne. V času, ko se je tujski promet tako rekoč tudi motoriziral in ko vozijo v tujstvih sezonah avtomobili, avtomobili in motorna kola vedno tujcev, bi danes dobre ceste v Sloveniji silno pospeševale turizem. Gradnja avtocest Ljubljana — Šušak je neznanost potrebna in naravnost kritično uresničeno. Državna cesta St. Ilj — Maribor je kot vhodna cesta v Slovenijo in v državo v skrajno slabem stanju in optaši tujca že pri vstopu v našo zemljo.

Turistični kraji se sami kažejo polno nedostatkov, ki jih bo treba odpraviti. Manjkajo ponavadi vodovodi, kopališča, kanalizacije, regulacijski načrti in elektrika na razvlečanju. Higijensko sanitarne prilike niso povsod ugodne. Za razvedrilno tujcev se premalo skrbi. Kot velik napredek pa moramo zabeležiti, da je država s svojo uredbo o turizmu uvedla enotno organizacijo tujkega prometa za celo državo. Prejšnji mesec je izšel tudi pravilnik o proglašanju turističnih krajev in načinu pobiranja ter razdelitve prenočninških taks.

Propaganda na tu in inozemstvo sta vršili obe tujko prometni zvezi v Ljubljani in Mariboru, razna druga društva in pa zasebna podjetja. Banska uprava je sodelovala pri skupnih oglašitvah v inozemskem časopisju, zlasti na Angleškem. Sploh se je propaganda lansko leto zelo usmerila na to, da privabimo angleške goste, ker so nastali jako ugodni izgledi za dotok Angležev.

Najbolj plodnosno je bila naložena banovinska podpora tujkega prometnega zvezama v Ljubljani in Mariboru, ki sta prejeli po 50.000 Din. Samo propagandne edicije v nakladi 70.000 izvodov v tujih jezikih, ki sta jih izdelali zvezi, so veljale več stotisoč dinarjev. Še več je vredna informacijska služba, ki jo vršita zvezi v centralah in podružnicah na meji in v turističnih krajih. Izvedli sta tudi organizacijo tujko-prometnih društev, katerih tolnač sta napram banski upravi in centralnim oblastvom. Ako bi država hotela ustvariti tak aparat, kot so tujko prometne organizacije pri nas, bi morala globoko seči v žep, toda delovanje ne bi bilo tako uspešno, kot je danes pri teh privatnih zvezah in društvih. Obe zvezi bi zaslužili, da se jima sedanja podpora podvoji ali potroji.

Ostali znesek proračuna se je porabil za podpore planinstva, za vzdrževanje in gradnjo koč, za vzdrževanje in napravo avcih markacij ter potov, za zimsko sportne namene, če so služili tujskemu prometu, dalje za pospeševanje in nadzorstvo gostinstva, za razstave itd. S proračunskim kreditom je banska uprava direktno podpirala tujski promet, za indirektno pospeševanje so pa šli težki milijoni. Ako omenimo samo ceste in higijenske naprave, ki so skrajno važen predpogoj za tujski promet, so razumljivi milijonski izdatki. Banska uprava je pokrenila asanacijo Dolenjskih toplic in rimskega vrelca, prilagoditev izdajanja turističnih viz potrebam obmejnega prometa, nujno izdelavo regulacijskih načrtov ter gradbenih osnov za turistične kraje. Priredila je tujko prometne tečaje v Bohinju, Ljubnem in v Metliki. Posredovala je z nešteti predlogi na odločitvi-jah mestih, da se turistična ugodnost po § 11 železniške tarife razširi in dose-danji kriterij za priznavanje te ugodnosti revidira, zlasti glede zahteve po nadmorski višini 700 m. Zlasti se je zavzemala za priznanje imenovanih ugodnosti za Lo-garsko dolino, planinske postojanke na Po-horju, Kamnik, Kamniško Bistrico z Ve-liko planino, Guštanj, Šmarješke toplice itd. Uplivala je, da se turistični kraji bo-lje in pravočasno preskrbe z raznim sad-jem in grozdem, z dobrim naravnim vi-nom domačega pridelka, brezalkoholnimi sokovi itd. Končno, da se železniški pro-met in vsa druga prometna sredstva čim bolj prilagode potrebam turizma in gospo-darstva vobče, da se izpopolni in izboljša cestno omrežje, da se razširi ali na novo uvede telefonski promet ter da se turisti-čni kraji elektrificirajo, da se gradijo javna kopališča in se kraji oskrbe z dobro pitno vodo.

Glede bodočega dela bo banska uprava s proračunskimi krediti, ki bodo s proračunom 1937/38 nekoliko povečani, razpo-lagala podobno kakor doslej. Podpore pa se bodo dajale le za konkretne tujko promet-ne ali planinske naprave, in sicer društvom, ki lahko pokažejo na dosežanje uspeš-no delo. V bodoče se mora naša propa-ganda tehnično izboljšati na ta način, da se v inozemskih listih priobčujoče le kolektivni oglašitve, da se skrbi za pravočasno in pravilno plasiranje propagandnih edicij. Ustvariti moramo nove privlačnosti za tujce: mednarodne tekme, ljubljanski vole-sejem, mariborski teden, ne zadostujejo več. Banska uprava bo posvečala vso skrb zlasti, da se predpogoji za priznanje tujko prometnih krajev izboljšajo in izpopolnijo. Tu pa naj gredo na delo zlasti tudi lokalni faktorji.

Debata

Po referatu dr. Marnu je ban otvoril de-bato, Mariborski podžupan g. Žebot je po-udarjal nujno potrebo ureditve vprašanja zgradbe ceste St. Ilj — Maribor — Celje, ki je silno važna v vprašanju večjega razvoja našega tujkega prometa. Za njim je rav-natelj Putnika dr. Žižek govoril o potrebi subvencioniranja turističnih ustanov po določenih nove uredbe o pospeševanju tu-rizma. Naglasil je potrebo, da bi se Badjur-vošič prevedel v srbsko in češčno in je prošil, da bi banska uprava v svojem proračunu ta izdatke upoštevala. Dr. De-bevec je sprožil dva predloga glede po-seščanja letoviških krajev. Izda naj se uredba, ki prepoveduje jeticim, da bi posečali brez predhodnega zdravniškega pregleda in odobrenja letovišča. Tudi v zdraviliških projektih naj bi bilo navedeno, da zdra-vilišča niso odprta posetnikom, ki boleha-jo na odprti jetiki. Tajnik tujkoprometnega društva v Kranjski gori g. Pečar je govoril o previsoki zgradarini, ki jo morajo plačevati prebivalci letoviških krajev zaradi tujkega prometa in ki so mnogo večje, kakor pa jih n. pr. plačujejo veleposet-

niki. Direktor Šušab je govoril o razliki, ki jo dela železniska uprava pri upoštevanju turističnih krajev, kakor so navedeni v uredbi, kar stavlja železniska direkcija pri dovolitvi popusta na železnica na pogoj, da je dotični kraj vsaj 700 m nad morjem ne glede na določilo uredbe. Dr. Gross iz Novega mesta se je zavzemal za Dolenjsko in je naglašal, da je v tujkoprometnem pogledu popolnoma zanemarljiva. Zlasti bi bilo treba popraviti cesto Straža — Toplice. Ravnatelj Loos je načel vprašanje naših cest in je kritiziral njihovo slabo vzdrže-vanje. Navedel je statistiko, po kateri ima Jugoslavija v Evropi najmanj avtomobi-lov, po obremenitvi motornih vozil je pa na prvem mestu. Državni kredit za zgrad-bo ceste Maribor — meja je bil v znesku 6.000.000 Din znatno preizkušn dolocen. — Dr. Pretnar je izrazil želje planincev, da bi jih banska uprava bolj upoštevala. SPD namerava izdati knjigo o naši planinski flori, ki bo prav gotovo privabila v naše kraje mnogo tujih znanstvenikov in je prošil za podporo. Naglasil je tudi, da želez-niška uprava premalo gleda na izletnike in je omenjal neugodne zveze turističnih vlakov. Zavzemal se je tudi za znižanje avtobusnih cen.

Na izjavljanja je odgovoril načelnik grad-benega oddelka banske uprave ing. Ska-berne. Banska uprava se dobro zaveda važ-nosti avtomobilskih cest in je na lastne stroške že izdelala nekatere načrte, drugi so pa v delu. To velja zlasti za cesto od naše severne meje preko Ljubljane do Su-šaka, kakor tudi zvezo od Rateč do Ljub-ljane, dalje od Ljubljane do Planine in pa za cesto Ljubljana — Novo mesto — Zagreb. Debatu je zaključil ban, ki je zagotovil, da bo banska uprava storila vse, da bodo te ceste ustrezale sodobnim tehničnim zahtev-am. Seveda se bodo pa mogla dela le po-stopoma izvajati.

Sledila je tretja točka dnevnega reda. O vprašanju ustanovitve in delovanja kra-jevnih turističnih odborov po vaških občinah je podal obsežen referat upravnik zdravilišča v Rogaški Slatini g. Ivan Grač-ner.

Poslovnik

Za delo banovinskega turističnega sve-ta je izdal ban naslednji poslovnik te usta-nove:

Banovinski turistični svet sestavljata zbor in pa poslovni odbor. Zbor banovin-skega turističnega sveta obsega članstvo po čl. 3 pravilnika o sestavi organizacij in delokrogu BTS, po potrebi pa se morejo na poedine seje povabiti tudi osebe iz vrst turistov ter druge osebe. Člani zbora ima-jo pravico predlagati kr. banski upravi vsak čas svoje predloge ali podatki mnen-ja, predloge, namenjene sejam zbora, pa morajo vlagati vsaj 8 dni pred vsakokrat-nim zasedanjem. Na sejah zbora se raz-pravlja o vseh posrednih in neposrednih zadevah turizma. Ker ima banovinski tu-ristični svet le posvetovalni namen, se o razpravah zbora ne glasuje. Potek zasa-danja razprav se ugotovi z zapisnikom, ki ga podpisujeta predsedujoči delovodja, overita pa overovatelja.

Kr. banska uprava določa, katere pobu-de, predlozi ali mnenja zbora se osvojejo od-nošno izročijo v pristojno poslovanje. Po-slovni odbor BTS je posledično oziroma izvršni organ zbora banovinskega turistič-nega sveta in šteje 6 do 10 članov. Člane poslovnega odbora, ki morajo biti po pre-težni večini iz Ljubljane, vodi zbor BTS iz svoje srede, njih funkcijska doba pa je tri-letna kakor zborova. Banovinski turistični svet prejema od kr. banske uprave za krit-jie režijskih stroškov podpore iz rednega proračuna. Proračun in program dela se-stavi poslovni odbor, predlaga pa zbor BTS kr. banski upravi. Računski zaključek pre-gledajo od zbora. BTS izvaja in pregleda-valet in os. odloči zbor.

Ob zaključku lista zasedanja se traja in se bo nadaljevalo po opoldanskem odmoru tudi popoldne.

Nov profesor Junek

„Na ledeni plošči“ z Debevcem — Pozdrav bolnikom

Ljubljana, 18. decembra
Ker je gospod Emil Kralj nenadoma zbo-šel in prestal težko operacijo, ki ga je žal, zlasti pa danes časa od delovanja na odru naše drame, je prevzel v Wernerjevi komediji glavno vlogo Vlasta Junek, srednje-šolskega profesorja, gospod režiser Ciril Debevec.

Prav izredno zanimiva, pereča sodobna igra, ki s svojimi problemi, pa tudi z odlič-no predstavo privablja naše občinstvo, da polni gledališče kadarkoli jo uprizore, je že marsikoga zamakala po dvakrat in večkrat. Z dvojno zasledbo prof. Junek je predsta-va na zanimivost vsakega še pridobila, in v četrti je bila drama zopet, kakor pravi-mo, nabito polna. Skoraj bi se bil moral bo-riti za svoj sedež.

Ta veliki uspeh čisto drame, ki se je le-tos pokazal že z Langerjevo »Konjeniško pa-triolo« in tudi z dvema Beneševina operela-ma, ki jima že te dni sledi še tretja Bene-ševa opereta, samo potrjuje pravilnost naše, zadržljive izražene želje, naj bi se reper-tuar slovenskega gledališča primerno usme-ril tudi na češkoslovaško gledališko produk-cijo. Pa tudi Karelava opera »Boža Smrt« nas je močno zanimala, saj je prinesla v oči-tnost opernega sporeda novo, prav simpatič-no barvo.

Prav posebno probno zmago pa je pra-nela naši drami Wernerjeva komedija, ki se od 11. novembra pr. l. dalje ponavlja s nezmanjšano iskrenostjo od večera do več-ra. Veseli smo tega nenavadnega uspeha češkoslovaške igre in hvaležni režiserju C. De-bevcu, da je omogočil neprekinjeno upriz-rajanje aktualne, miselno in čustveno sodobnih mladim in starih značajev tako bogate koma-dije.

Razlika med Kraljevo in Debevevo kre-acijo konservativnega poštenjaka in neoma-deževanega idealista Junka je velika. Kralj je dalj svojem, nad vse simpatičnemu eta-ru bolj značaj komedije, zato je bil včasih ob vsej tragičnosti tudi komičen, akoraj bi

dejal, da je bil včasih celo smešen. Izražal ga je tudi živahneje, v govorici glasneje, v kretnjah viharneje, v cellem resolutneje.

C. Debevec je Junka zajel globlje, mār-neje trpklo in tragično, v vsej zamisli in v posameznostih, zagrnjeno v odporu proti ma-terializmu svojih otrok in pretresljivo v re-signaciji, ki kliče z zlomljenim glasom: SOS! — zavedajoč se, da kliče in prosi zaman. Ze-lo lepa in zelo zanimiva je ta Debeveva kreacija, vzgledna po svoji djekiji, ki je ono gošila, da smo čuli, razumeli in domeli mnogo afornizov in srčnov, ki so nani na premier; ušli. Debevec Junek je starejši in telesno izčrpanjši kakor Kraljev, a duševno bistrejši, v dječiji režejši in v basovski le-gl, ki bi si želel le mestoma svetlejši, patrijarhalnejši. Z nekoliko večjo modulaci-jo govornice bi kreacija vobče gotovo še pri-dobila na simpatičnosti.

Kateri Junek je boljši? Lahko smo zado-voljni, da imamo dva dobra Junka in da gre naša drama valje trojni nesreči tako vztraj-no in uspešno svojo pot. S sočutjem se spo-minjam bolnikov gg. Kralja, Lipaha in Plu-ta, jih toplo pozdravim in želim, da se šim prej zopet vrnejo zdravi na deske, ki so njih svet in naša radost v teh žalostnih dneh.

Fr. G.

Naše gledališče

DRAMA
Ponedeljek 18.: Zaprt.
Torek 19.: Zaprt. (Gos ovanje v Celju; Ko-rajša velja).
Sreda 20.: Atentat. Red Sreda.
Četrtek 21.: Deš in vihar. Red B.
Petek 22.: ob 15. Kralj z neba. Dijaška pred-stava. Znižane cene od 14 Din navzdol.
Iven.
OPERA
Ponedeljek 18.: Zaprt.
Torek 19.: Zaprt.
Sreda 20.: Hovanišča. Red A.

Četrtek 21.: Cavallina ostioma. Glumali.
Red Četrtek.
Petek 22.: Navhanka. Opereta. Francoski abnoma.

Operarjama na premiere Beneševu opere-te »Navhanka«, ki bo v petek 22. t. m. na premijski abnoma. To delo uprizarjajo naj-različnejši odri s nenavadno velikim uspe-hom. Trenutno dajejo to opereto tudi v Zagrebu. Nemovno partijo bo peja ga Mari-ka Brumen-Lubejeva. Nadalje sodelujejo v glavnih partijah dame Poličeva in Nablocka, Japljeva ter gg. Goraki, Peček, Zupan, Da-neš, Sanein, Golovin, Simondič, Burger, Jel-nikar. Veliko wloga ima tudi baleini zbor z originalnimi balciinji vložki. Delo je sre-žiral prof. Šest, koreografija je Golovinova, dirigent Šušteršič.

Koncert čelista Slavka Popova

Ljubljana, 18. januarja.
V petek, dne 15. januarja se je vršil v mali filharmonični dvorani koncert bolgar-skega čelista Slavka Popova.

Kot prva točka sporeda je bila Beethov-nova čelo sonata v A-duru op. 69. To delo je bilo komponirano l. 1807/1808., ko je bil Beethoven na vrhuncu svojega ustvarja-nja: 5. in 6. simfonija, Maša v C-duru, 2. tria za violino, čelo in klavir spadajo v to dobo. Čelo sonata op. 69 je presenetljiva po svojem vseskozi vedrem nastrojenju, ki se kaže že v hitrostnih oznakah na pri-četku posameznih stavkov. Tudi ni nikjer mračnih, zamišljenih beethovenskih razpo-loženj niti ne v izredno kratkem Adagiu, ki attacca prehaja v zadnji stavek, kar mu da povsem prehodni značaj. Ta nena-važna zapostavitvenost počasnega stavka v tej sonati se kaže tudi v tem, da je moral svoje tradicionalno drugo mesto v ciklu prepustiti Scherzu.

Čelist g. Popov me kot interpret Beet-hovnovga čelo absolutno ni mogel navdu-šiti. Njegova silna tehnična dovršenost ga zapeljuje k površnemu podajanju glasbenih fraz in k brezrazumnemu, toda briljantnemu izvajanju pasaz in tehničnih mest, kar pa je za Beethovna docela nestilno. V sploš-nem sem pogrešal v interpretaciji Beet-hovna zanj tako značilnega miru, tehnosti in pogljobnosti, kar je brez primere bolj domel in podal pianist g. prof. M. Lipov-sek na mestih, kjer mu je bila dana mož-nost samostojnega razmaha.

Mnogo bolj me je navdušila druga točka sporeda: Saint Saensov čelo koncert v A-molu op. 33. Ta sveža, v formi jasna in zaokrožena skladba, bogata na ritmu in melodiji ter polna kontrastov, ne stavlja na izvajalca prevelikih zahtev glede muzi-kalnega izraza; kot pristen francoski skla-datelj ne poskuša klasicist Saint Saens v svojih delih pronikniti do skrivnih razo-detih glasbene umetnosti, težišče njegovega umetniškega ustvarjanja je v estetskem in v formalnem oziru v zglednem oblikovanju glasbenih domislov. Zato zahtevajo nje-gove skladbe od izvajalca predvsem brez-hibno tehniko in lepoto ter barvitost tona, kar oboje poseduje g. Popov v nedosegljvi meri. Najtežja tehnična mesta v koncertu so bila kljub silno hitremu tempu povsem jasno in idealno čisto zaigrana, v spevnih mestih pa se je razodela vsa lepota umet-nikovega naravnost kraljevskega instru-menta.

Ostali del programa je obsegal skladbe, ki so razen Faurejeve »Havanere« brez umetniške vrednosti, ki pa dajejo izvajalcu priložnosti, da pokaže svoje tehnično znan-je. In res se je g. Popov izkazal kot fe-nomenalen in nedosegljiv tehnik, ki mu je v tem pogledu gotovo tudi med svetov-nimi čelisti težko najti primere.

Pianist g. prof. M. Lipovšek se je izkazal kot inteligenten in prilagodljiv spremlje-valet. Kot sem že omenil, je po muzikal-nosti solista visoko nadkriljeval, kar se je zelo očitno pokazalo v sonati. Vendar pa je bil prav v tej skladbi na nekaterih soli-stah premočan, tako, da je preglasil solista.

Uroš Prevorsek

SPORT

Kratek sportni pregled

Ljubljana, 18. januarja.
Smučarji bodo vendarle prišli na svoj račun. Ze v petek je začel naletavati suh pršič, ki je mahoma pobelil vse mesto in okolico. Bil je sneg, kakršen zapade običajno le v višjih legah in je za smučanje prvovrsten. Zallbog ga je bilo premalo, vendar vse kaže, da ga bo zapadlo še do-volj, da ne bo treba hoditi v planine in se bomo lahko morda še jutri smučali na Go-lovcu ali kje drugje v bližnji okolici. Če-prav so bila snežna poročila še dosti ugod-na, se je v soboto in nedeljo zjutraj odpe-ljalo z vlaki le razmeroma malo prijate-ljev belega sporta. Precej je pa bilo Za-grebčanov, katerih večina se je namenila v Planico. Manj jih je odšlo proti Kam-niškim planinam, še manj pa na dolenjsko stran, ki ima pač še premalo snega. Vse kaže, da se bo pravo smučanje začelo šele v začetku februarja, kakor je to že ne-kaj let.

Sicer je pa bila nedelja razmeroma ravn-na na sportnih prireditvah. V Zagrebu se je odigrala odina ligina tekma, ki je pa prinesla odločitev v vprašanju jesenskega prvaka. Gradjanjci je namreč premagal Jugoslavijo s 4 : 2 in dosegel 13 točk. Preostaja mu edino še srečanje z BSK, ki ga pa tudi v primeru poraza ne more pre-makniti s prvega mesta v tabelli.

Hokejsko moštvo Ilirije je gostovalo 2 dneva v Celovcu in je nastopilo obakrat proti KAC. V soboto zvečer je bilo moštvo utrujeno, ker je moralo naravnost z vlaka na igrišče in se je preobločilo že v vagonih. Čeprav je igralo zelo požrvalno, je doživelo visok poraz 12 : 1. Včeraj so se Ljubljancami potcalali v mnogo bolj-ši luči. Nastopili so proti kombiniranemu moštvu in po krasni premočni igri zaslu-ženo zmagali s 3 : 1.

Tudi naši beli mušketirji so se na zad-nji tekmi v južni Afriki prostavili. Nasto-pili so v Durbanu še tretjič proti repre-zentanci južne Afrike in jo premagali, to-krat z 8 : 4. Za jugoslovenski tenis pome-ni afriško gostovanje velik uspeh, saj so Puncer, Pallada, Kukuljević in Mitlić ko-

sakali od mnoge do mnoge, ne da bi na turneji doživeli poraz. Naši reprezentanti se bodo jutri vkrcali na parnik, ki jih bo odpeljal v domovino.

— JZSS — Zbor smučalnih učiteljev je na svoji seji dne 14. t. m. sklenil, da omuje svojo lastno smučarsko šolo pod naslovom: Smučarska šola JZSS pod vodstvom Zbora smučalnih učiteljev v Kranjski gori. Za vodjo šole je določen g. Zore Zdravko, avsežni smu-ški učitelj. Tudi pomožni učitelji so izpra-šani in po JZSSu priznani člani ZSU. Uči-se po enotnem načrtu JZSS. Šola je razdelje-na v začetniške, nadaljevalne in turne te-čaje in traja do velike noči. Za uspeh v po-sameznih oddelkih jamči ZSU. Prijave in informacije se dobe pri ZSU, Ljubljana. Tirsveja 1-IV, ali pa direktno pri vodji šole g. Zoretu Zdravku, Kranjska gora.

— JZSS (službeno). Podsaveze in klube se opozarja, da je državno prvenstvo v Ma-riboru obenem tudi izbirna tekma za skor-ke, kombinirano tekmovalni in tek na 18 km, za tekmovalce, ki pridejo v počev za državno reprezentanco za inozemska tekmo-vanja.

— VIII. balkanske igre v Jugoslaviji? Naša liahkontletska zveza je zvedela, da se pripravila odpoved VIII. liahkontletskih balkanskih iger, ki bi morale biti septem-bra v Bukarešti. Če bodo Rumuni balkan-ske igre res odpovedali, bi jih priredila naša liahkontletska zveza seveda pod pogo-jem, da bi dobila od države primerno pod-poro.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 18. januarja katoličar-ni: Vera.

DANASNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Valovi ljubezni.
ZKD: Križarske vojne ob 14.15 v Matid.
Kino Ideal: Garcia.
Kino Sloga: Rose Marie.
Kino Union: Veronika.

Predavanje dr. Zenkla ob 18.30 v Unionu.
Predavanje Luke Svetohitne na odprilem Francovega kluba v društvenih prostorih na Zaloški cesti drevi ob 20: Moderna demo-kracija.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1. Ba-hovec, Kongresni trg 12, Nada Komotar, Viš Tržaška cesta.

Vremensko poročilo

Zveze za tujski promet v Sloveniji, Ljub-ljana, Tujko prometne zveze v Mariboru, JZSS in SPD z dne 18. januarja.

Temperatura pod ničlo, barometer pada, v presledkih pada suh, nov sneg. Smuka zla-sti v nižinskih predelih planin silno ugodna. Bohinjska Bistrica, danes: —5, oblačno. 5 suhega na 10 podlage.

Vogel, včeraj: —7, 10 spihanega pršiča na 60 podlage.

Pokljuka, včeraj: —10, oblačno, 5 pršiča na 30 podlage.

Kranjska gora, danes: megla, —8, 15 pr-šiča, sankalshiše in drsalniše uporabno.

Vršič, Krnica, danes: 20 pršiča na podlagi. Rateče-Planica, danes: —6, megla, 15 do 30 pršiča, skakalnice 15, 25 in 60 m ter dr-salnice uporabno.

Planica, Tamar, danes: 30 do 40 pršiča. Zelenica, včeraj: —6, jasno, 12 pršiča na 60 podlage.

Jezerško, včeraj: —8, snež, 10 pršiča na 20 podlage.

Klopih vrh, danes: —6, snež.

Pohorski dom, Mariborska koča, danes: snež, 10 suhega novega snega.

Pesek, Smerjev dom, danes: —8, 20 suha-ga snega na 35 podlage.

Celjska koč, danes: —8, snež, 10 em.

Logarska dolina, danes: —8, snež, 15 na pod-lago.

Mozirska koča, danes: —8, snež, 15 na poč-lago.

Maribor, danes: —4, 5 na podlage.

Novinarji

pri dr. Zenklu

Ljubljana, 18. januarja
Dr. P. Zenkl je danes dopoldne sprejel ljubljanske poročevalce v Unionu in jim posvetil celo uro za razgovor. Poročevalci so ga naprosili, da bi jim opisal nekatere smernice, ki vodijo češkoslovaško social-no politiko ter obrazložil zlasti načela, ki po njih pobijajo slabe posledice nezaposle-nosti.

Dr. P. Zenkl je opisal socialno delo me-stne občine v zgodovinski zaporednosti in v njenem postopnem razvoju, zlasti glede na pobljanje nezaposlenosti. Poročevalci so sprevideli, da bi delo praške občine mo-ralo biti naši mestni občini v najboljši z-gled, zato je treba naglasiti, da ima Ljub-ljana veliko srečo, da bo dr. Zenkl pred-aval o socialnem skrbstvu Prage in s tem opozoril na oster kontrast med našimi in češkimi razmerami.

Izjava dr. Zenkla pa zasluži, da jo ob-javimo ob drugi priliki.

Za predavanje je bilo v Ljubljani takšno zanimanje, da ga bo predavatelj jutri po-novil.

SOKOL

— Zborovanje sokolskih župnih zdravni-kov. Včeraj so zborovali v Beogradu sokolski župni zdravniki, ki so se posvetovali o zdrav-niški službi v sokolstvu. Iz Maribora je pr-jeostvoval seji dr. Rudolf Kac. Sklenjeno je bilo, da se bodo v bodoče zdravilki Sokoli bolj zanimali za fiziološko in higijeno telo-vadbe ter vzdrževali stike z društvenimi in četnimi zdravilki. Savezni zdravilški odesk izda učno knjigo o zdravstveno-higijenski iz-obrazbi sokolstva.

— Oben zbor Sokolskega društva Ljublja-na—Šiška. Članstvu javljamo, da bo članski sestanek za sestavo kandidatske liste v nedel-jo 17. januarja ob 9. dopoldne v Sokolskem domu. V četrti 21. januarja pa bo redni letni ob

Danes premiera

Pretrsljiva zgodba o mlademu heroju in njegovi veliki ljubezni.

PO NOVELI T. STORMA »SCHIMMELREITER«

Valovi ljubezni

MARIANNE HOPPE IN MATHIAS WIEMANN
Elitni kino Matica

DNEVNE VESTI

Delavske zbornice so služile interesom pešice ljudi. Tako je izjavil včeraj v Osijeju minister socialne politike in narodnega zdravja Cvetkovič na zborovanju Jugoslovenske delavske zveze. Dejal je: Notranjega reda in miru ne bomo mogli doseči s policijskimi in žandarjskimi ukrepi, temveč z zadovoljstvom in blaginjo delavskega razreda. Ne more se zahtevati socialne reforme v korist delavskega razreda s pritiskom od zgoraj ali z zatiranjem delavskega pokreta. (Podpisano). Sam sem nasprotnik komunistov, imenovanih od zgoraj, kadar je pa treba rešiti delavske zbornice od pljavk, ki dobivajo mesečno 15.000 Din, z raznimi potovanji pa še več. Moramo udariti od zgoraj, če hočemo zapreti pipe, iz katerih jim to teče. Odradil sem anketo v vseh delavskih zbornicah in rezultat te ankete bom javno objavil, da bomo videli, kako so ti delavski voditelji delali za delavski razred. Delavske zbornice so služile pešici ljudi. O vsem tem imam podatke in nihče jih ni ovrgel. Glede zavarovanja za primer starosti in onemoglosti je minister izjavil, da veruje v zdrav instinkt delavca, da se bo odločil za inozemstvo prihajajoči politiki in da bo s tem dal ministru močno oporo, da uvede lo zavarovanje, kadar se bo delavstvo odreklo internacionalizmu in vplivu od zunaj.

Potovanja z legitimacijami brez kontrolnih kuponov. Ker poedini državljan uradi navzlic odredbi o podaljšanju važnosti legitimacij za znizano vozno se niso poskrbeli, da bi pravico zaprosili za kontrolne kupone za kontroliranje števila potovanj onih, ki imajo omejeno število potovanj po znizani vozni se niso mogli prizadevati posluževati vozne olajšave, da se omogoči onim, ki se nimajo kontrolnih kuponov znizana vozna, jim je generalna direkcija državnih železnic dovolila kupovati vozne listke po znizani ceni tudi brez kontrolnih kuponov na podlagi legitimacij za leto 1937. tako da jim bo za vsako vožnjo prečrtana ena izmed šestih rubrik v legitimaciji. Pozneje, ko dobi državni urad za nje kontrolne kupone jim bo pa zigosol toliko rubrik na kuponih s svojim žigom, kolikor so jih izkoristili v legitimaciji za tekoče leto.

Nov grob. V Smartnem pri Litliji je umrl včeraj daleč naokrog znani in priljubljeni posestnik, mešar in gostilničar g. Ivan Robavs. Pogreb bo jutri ob 15.30 na domačem pokopališču. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadevanjem svojemu naše iskreno sožalje!

Če se odločite, da poskusite JAJNINE-PEKATE, Vas čaka veselo iznenađenje. Prvič, da se kuhane ne sprijemljejo, drugič, da se trikrat povečajo, in tretjič, da dajo tri krožnike iz 1/4 kg paketa. Pomislite, kakše ugodnosti!

Vse te edinstvene prednosti dajo JAJNINAM-PEKATEM ne le prvovrstna moka in jajca, ampak mnogo bolj jim da pravilna izdelava. Ta je zlasti pri testeninah nad vse merodajna za dobro kakovost.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno vreme, manjše padavine. Včeraj je nekoliko snežilo v Ljubljani in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 7, v Sarajevu in Skoplju 0,0, v Ljubljani -1,0, v Mariboru -2,0, v Beogradu -3,0. Dava je kazal barometer v Ljubljani 765,3, temperatura je znašala -3,5.

Svojeja svaka ustrelil. Včeraj dopoldne so našli v gozdu pri Prekrižu blizu Zagreba v jarku truplo neznanega mladeniča, v katerem se spoznal kmeti Mato Kolara iz Dedišča pri Šestinih. Bil je ustreljen. Policija je našla v osebi pokojnikovega svaka Dragotina Božića. Kolar je bil Božića težko razžalil in prigovarjal mu je, da bi šla skupno kraš. Kolar mu je baje opetovano grozil, da ga bo ubil.

Senzacionalni uboj v Sarajevu. Včeraj jutraj je bil v Sarajevu ustreljen brivec Josip Bušić. Ustrelil ga je uradnik rudarske direkcije Rudolf Penc, znan v Sarajevu kot pošten, miren mladenič v prostoru nekega društva sta se Bušić in Penc eporekali. Bušić je udaril Pencu s pestjo po glavi, narkar je slednji potegnili revolver in Bušića ustrelil. Vse kaže, da gre za spor zaradi dekleta.

Samomir mlade frizerke. V soboto zvečer so našli v Zagrebu na ulici onesvečeno 21letno frizerko Drago Petrove. Prepelali so jo v bolnico, kjer je kmalu umrla. Petruševa je skočila iz drugega nadstropja skozi okno na cesto in se tako močno pobila, da je poskodbam podlegla. Zapustila je več poslovnih pisem, ki jih pa policija še ni odprla in tako se še ne ve, kaj je pognalo dekleta v smrt.

Iz Ljubljane

Predavanje dr. Petra Zenkla se bo ponovilo. Ker je za današnje predavanje dr. Petra Zenkla iz Prage pokazalo naše občinstvo toliko zanimanja, da namogi niso več dobili vstopnic, se je odlični gost sporazumno z mestno občino odločil, da svoje predavanje ponovno v torek ob 7. do 9. ure zvečer. Tudi na tem predavanju se bo predaval film o češkoslovaških socialnih zavodih in napravah. Kinematograf, v katerem bo predavanje, objavijo jutrišnji jutranji listi.

Predavanje dr. P. Zenkla ob 18.30. Nekateri listi so po pomoti objavili, da bo predavanje ob 19.30, zato posebej opozarjamo, da bo drevi ob 18.30. Vstopnice so že vse razprodane.

Recitacijski večer zastopnikov sodobne slovenske proze. Recitacijski večeri so pri nas redki, čeprav so potrebni prav tako, kakor vse druge kulturne prireditve. V sredo se nam pa obeta po daljšem presledku v resnici zanimiv literarni dogodek: pod okriljem Društva absolventov trgovskih šol bodo v sredo ob 20. v Delavski zbornici čitali odlomke iz svojih del pisatelji: Jože Kranjc, Bogomir Magajna, Ludvik Mrzel in Tone Se-

likar. Prireditev bo nedvomno deležen velikega zanimanja v naši javnosti.

—lj Svetovna potnika v Ljubljani. Včeraj sta sbrujala pozornost meščanov na naših ulicah svetovna potnika, zakonca Kotulski iz Riga, ki potujeta po svetu od l. 1926 s motociklom in sicer iz Riga, kakor trdita sta prevzela dolejši še vseh 5 kontinentov na 180.000 km dolgi poti. Potovala sta baje samo letne mesece. Porabila sta 9000 litrov benzina in 30 pnevmatik. Zda se že bliža konec njihovega potovanja. Pravega smisla njuno potovanje nima, kar sama priznavata, ko pravita, da bosta po potovanju izdale knjigo z naslovom: Prostovoljno kazensko delo...

—lj Seznan najdenih predmetov, prijaviteljnih Upravi policije v Ljubljani od 1. do 31. decembra 1. l.: 20 Din, 100 Din, 300 Din, 2 banovinska koleka po 100 Din, 1 usnjata denarnica s 4 Din 25 para, 1 rjava usnjata denarnica v obliki podkve s 154.50 Din, 1 črna damska ročna torbica s 80 Din 25 para, 1 moški zlat poročni prstan, 1 zlat prstan z zelenim kamenčkom, 1 ženska srebrna ura, 1 zlata damska zapesnatka, 3 nove šerpe rižaste — sive barve, 1 črnoobrobilna očala v etuiju, 2 frizerskih škarij in 1 zavitek srebrne barve, 1 siva volnena konjska odeja, 9 belih moških ovratnikov, 1 mali jrv pes z dolgimi ušesi in presekanih repom, 1 zastavni listek št. 16.676 z dne 29. XII. 1936 in 70 kg krompirja. V železniških vozovih so se našli tile predmeti: 35 dežnikov, 4 palice, 13 aktivov z raznimi predmeti, 7 nahrbtnikov, 5 športnih cepic, 2 zračni črpalci, 4 moški suknjiči, 8 parov rokavic, 7 parov galoš, 4 sal, 8 klobukov, damski slamnik, moška suknja in otroški kožuh, zavitek krojaških potrebnic, 1 zavitek moškega perila, zavitek kandič, 1 zavitek blaga za brisače, zavitek senčnikov, zavitek v njem moška suknja in knjige, 1 torbica in zavitek jstvin, zavitek copat, zavitek z jopico in nogavicami, zavitek z damsko jopico in čevlji, igra »domino« in šal, senčnik iz porcelana, torba s tiskovinami, ovj platnice original, prazna košara, železno dieto, torbica s 500 Din gotovine, denarnica z 8.50 Din, ročna torbica, damski pas, vrč za hrano, prazen vrč, nizarska žuga, ogrinjača, damski opas, moška srajca, par copat, par damskih zimskih čevljev, lovška pelterina, niklasta žepna ura, šolska knjiga, odeja, 2 smučarski palici, 2 damska plašča, dežni plašč, zvez praznih vrč, prazen sodček, jrbas s pletenico, denarnica z nekaj gotovine, otroška puška, vreča s škarnjami in šilom, pločvinast vrč, očala in vreča suhe robe, boa.

—lj Vsi, ki se zanimajo za igro na klavirju, ne pozabite, da nastopi v petek, 22. t. m. v veliki filharmonični dvorani eden najlepših pianistov sedanje dobe, Aleksander Borovski. Vstopnice dobite v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Vlom v podstrešje. V soboto je bilo najbrž v dopoldanskih urah, vmlomeno v podstrešje hiše št. 16 na Rešljavi cesti, kjer je bil na poslu mlajši, okrog 30 let star Soršak. Tat je odnesel v hiši stanujoči Ivani Soršak damski kostum, dva otroška plašča, tri pare sandal, prt in nekaj odevi. V skupni vrednosti nad 1000 Din. Istotam stanujoči Elizabeti Lovar pa je odnesel črn kočev, v katerem so bile razne malenkosti.

—lj Služba boja v pravoslavni cerkvi. V torek 19. t. m. na pravoslavni praznik Bogojavljenja, bo v tukanjski pravoslavni parohijski cerkvi sv. Cirila in Metoda, ob 10. služba božja, ob 11. uri po službi božji pa procesija (litija) okoli cerkve, narkar se pred cerkvijo izvrši svečeno blagoslovljenje vode.

—lj Bloki »Pomoč potrebnim«, ki jih je uvedla mestna občina Ljubljanska, so se ob nesli kot jako dobro sredstvo za podpiranje revežev, ker je vsaka zloraba podpore izključena in dobi revež s kuponom podporo le v živežu. Radi tega prosimo mestna občina vse dobrosrčne Ljubljančane, da si nabavijo bloke »Pomoč potrebnim«, ki se dobe v trafikah.

—lj XII. poljudno-znanstveno predavanje Prirodoslovskega društva. Predaval bo g. dr. J. Olujčić, O. F. M. o primeru razvoja živalskih vrst v dalmatinskem terciaru. Predavanje se bo vršilo v torek 19. t. m. ob 18. uri v predavalnici Mineraloškega inštituta univerze (prilifje, glavni vhod Kongresni trg). Vstopnina 4 in 2 Din.

Iz Kranja

Tatvine. V petek zvečer sta prišla v hotel »Union« v družbi delavca H. A. iz Kokre, stanujoči na Klancu in Kimovec Janez z Brnikov, stanujoči sedaj na Rupci. Ko sta nekaj časa bila in se zabavala, je Kimovec pri mizi zaspal. Tedaj mu je pa H. izmaknil iz žepa listuico, v kateri so se nahajali trije stotaki. H. je postal korajžen, plačeval je drugim s Kimovčevim denarjem. Drugo jutro so prazno denarnico našli na stranišču. Za tatvino je zvedela policija, ki je H. prišla in oddala sodišču. Isti večer je prišla z družbo v »Union« šivilja Novak Mici s Podreče. V veži spodaj je na kolesu pustila zavoj, v katerem se je nahajalo 60 odrezanih srajc po Din 30, skupaj vrednih Din 1800., katere je Novakova dobila v »Ikt«, da jih doma zgotovi.

Dolejši še neizmisljeni tat je svoj odnesel, ga odprl, kar mu pa samo odremeno blago ni moglo koristiti, je srajce pustil pri stopnicah pod škričevom, kjer so jih drugo jutro našli. Seveda se je Novakova radi tatvine silno prestrašila, ker bi morala krsti škodo.

—Občutni sber »SK Korotanac« bo jutri v torek svecu v klubski garderobi in na knjižnici, kot je bilo prvotno javljeno. Dolejši kranjskih športnikov je, da se ga polnoštevilno udeleži.

—Zelo zanimivo in poučno predavanje je priredila v soboto zvečer agilna kranjska JC liga. Znani slovenski slikar in strokovnjak g. prof. Ivan Vavpotič iz Ljubljane je v gimnazijski telovadnici v izbranem

govoru orisal položaj modernega češkega kiparstva in slikarstva. Seznanil nas je s celo vrsto znamenitih predstavnikov češke upodabljajoče in plastične umetnosti, ki spada med najproduktivnejše in najboljše v Evropi ter izpostavlja visok nivo češke narodne kulture. Predavanje je ponosil s številnimi skulpturnimi slikami. Odličnega predavatelja je pozdravil in predstavil ravatelj g. dr. Dolar.

—Zdravstveni dom se bliža dograditvi. Vrše se zadnja notranja dela in čiščenje. Predvideno je, da se bo ekspozitura OUZD že s 1. februarjem preselila v nove, lepše in večje prostore, z njo vred pa vsi ostali zdravstveni oddelki.

Naši obrtniki znajo biti družabni
Bilanca letošnjega obrtniškega plesa je zelo razveseljiva

Ljubljana, 18. januarja. Letošnja plesna sezona se je začela v znamenju optimizma, kar se je pokazalo že na novinarskem plesu, ki je prav za prav prvi ples sezone. Morda se tudi v tem kaže vračanje boljših časov, ali vsaj zaupanje vanje. Vendar je treba upoštevati, da dandanes ljudje na plesih in sploh prireditvah veseljenega značaja ne razmetavajo v slogu veseljačenja tako zvanih zlatih časov. To je treba reči tudi o obrtniškem plesu, ki je bil zelo skrbno prirejen v Kazini v soboto in ki uživa že tradicionalni sloves. Naglasiti pa je treba tudi, da je bil letošnji obrtniški ples na višini elitne prireditve, čeprav je imel demokratski značaj.

Bilanca letošnjega obrtniškega plesa je zelo razveseljiva. Letošnja obrtniška prireditev je bila 12., bila je pa tako dobro obiskana, kakor se doslej nobena. Zasluge za splošen uspeh letošnjega obrtniškega plesa je pa treba seveda pripisati predvsem poštvalnim in res srčnim prirediteljem, in sicer celotnemu odboru Obrtniškega društva v Ljubljani. Pozabiti ne smemo, da obrtnikom pomagajo pri tej njihovi prireditvi vselej njihove žene in da se tudi v tem primeru kaže resničnost reka: Gospodinja podpira pri hiši tri vogale. Veseli nas, da je dosegla letošnja prireditev tako lep uspeh, ker je čisti dobiček vselej namenjen plemenitim namenom, in sicer podpiranju onemoglih obrtnikov, njihovim vdovam in fondu za pospeševanje obrtniške literature.

Ze zunanji okvir prireditve je posrečeno ter okusno podrtaval njen značaj. Dvorana je bila okrašena, kakor da je bilo to delo prepuščeno arhitektu, se pravi to ni bila obrtniška dekoracija v tistem slabem pomenu besede, ki jo nekateri tako radi rabijo, temveč je bila kljub vsemu umetniška. Dvorano je okrasil slikarski mojster Speletič embleme na zastavah, ki je naslikal že pred leti črkošlikarski mojster Prištok. Prireditelji so počastili s svojimi obiskom tudi številni zastopniki naše javnosti, predvsem gospodarskega življenja. Zelo dobro je bila zastopana zvesti Zbornica za TOI, in sicer po predsedniku I. Jelčinu, podpredsedniku Sklebu in tamnikih dr. Pretnarju, IV. Mohorčiču in dr. Plešu. Zupana je zastopal občinski svetnik stavbnik Zupan, obrtni oddelek mestne občine dr. Brilej. Pozneje je prišel na prireditev tudi minister dr. A. Kramer. Prireditelji so lahko tudi pozdravili v svoji sredi načelnika za trgovino, obrt in industrijo na banski upravi dr. Marna in podžupana Ravnharja.

Plesalci, ki jih je bilo od ure do ure več, da se jih je končno vse trlo, so bili neudruidlivi in godba Sokola I. ni prišla ves čas do oddiha. Vlado je res animirano razpoloženje. Bil je zbran v resnici svet ljubljanskih plesalci, kar so takoj sprevideli kaj kmalu tudi gospodje, ki niso sicer več poslabno prožni in ki se vendar še razvamejo ob pogledu na tako veselo razgibano življenje. Dame — in reči je treba, da je v obrtniškem stamv svet našega meščanstva ter še zdrave doma —, so tekmovali v kaj ostri konkurenci za največje število nagegov. Zmagovalka je prešla leno darilo, dražoceno vazo iz brusenca stekla, dar tvrdke Agnola. Drugo leno darilo je bilo kolo dar tvrdke Batja in bilo je še nekaj daril, lepih obrtniških izdelkov, n. pr. fajfarjeve sonke, veliko srec iz leote mojstra Tukurja itd. Darila so bila razdeljena med tekmovalce pri posebnem tokmovanju.

Kakor je bila vsa prireditev dostojna, je bila tudi dostojno zaključena, kar je treba tudi šteti v čast našim obrtnikom.

Slovanski večer

V lepo okrašenih prostorih na Taboru je JNAD Jadran kakor vsako leto, tudi letos priredil v soboto zvečer tradicionalni Slovanski večer pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. Prireditvi, ki šteje med naše najelitnejše, se je odzvalo ogromno število občinstva, ki je vse dvorane napolnilo do zadnjega kotička. Akademski mladina je zlasti toplo pozdravila ob prihodu zastopnika kraljevega pokrovitelja, komandanta divizije generala Tonica. Od drugih odličnikov so bili navzoči zastopnik ministra vojske in mornarice

general Dodič, prosvetnega ministra in bana je zastopal načelnik dr. Sušnik, rektorja univerze prof. dr. Kos, mestno občino podpredsednik dr. Ravnhar, dalje minister dr. Kramer z gospo, predsednik staršinske organizacije Jadrana direktor Rešner in še mnogo drugih predstavnikov našega nacionalnega življenja.

Goste, zlasti pa kraljevega zastopnika je pozdravil visokolec Berger, na kar je godba zaigrala državno himno. Slavnost ne besede je spregovoril se predsednik Jadrana Božo Drnovšek, ki je h koncu poveljal navzoče, da se poklonijo pomenu velikega blagopokojnega kralja. Sledil je umetniško izvajen glasbeni del večera. Mnogo odobravanja je žel operni pevec g. Kolacio, nič manjšega pa violinski virtuoz Uroš Prevorsek, ki je med drugim predvajal tudi lastno kompozicijo »španski ples«. Operna pevka Olga Ojdekopova je zapela dve operni ariji. Soliste sta na klavirju spremljala prof. Lipovšek in prof. Gallatia. Vsi umetniki so prejeli krasne šopke.

Sledil je zabavni del s plesom, ki sta ga otvorila s kraljevim kolom zastopnik Nj. Vel. kralja divizionar Tonič in ga. Anđi Kramerjeva. Zavladalo je veselo razpoloženje, ki je trajalo do poznih jutranjih ur. Prireditev je v vsakem pogledu uspeša.

Tradicionalna prireditev JS

Ljubljana, 18. januarja. Reklamni plakati po mestu oznanjajo, da priredi kraljevni odbor JS 23. t. m. ob 20 na Taboru svoj tradicionalni Večer v narodnih nošah. Ta objava nas ni presenetila, ker smo pričakovali, da bo tudi letos priredila Jadranska straža svoj zabavni večer. Čudno se nam pa zdi vrtanje med obrtniki JS. Vsi pravijo, da se jim mudi, da morajo na sejo. Predsednik je izguba glavo, s tajnikom pa sploh ni mogoče več govoriti. Če pa zvečer pogledamo v poslopje Kreditne banke, vidimo, da v pisarni JS gori luč do pozne noči. Kaj se je zgodilo, kaj obravnavajo na sejah? Nihče ne more povedati. Na drugi strani vidimo odbornice ženske sekcije, kako ogledujejo izložbe, obiskujejo s polami trgovine, skoraj dvakrat na teden sejejo v Emoni, se tih pogovarjajo in priporočajo druga druga, naj bo tih. Če pa kličemo na telefon arhitekta Mesarija, pravijo, da ga ni, da je šel v Jadransko stražo. Če ga srečata na cesti, hit kakor da se mu je kaj zgodilo; če ga vprašata kam, ti odgovori: »Pusti me, nimam časa. Jadranska straža, prireditev, grem po lajštrce na velesesej, rabim blago za paviljone, delavce, preproge, ne vem, kje se me glava drži. Skoraj vsak drugi dan prihiti Plo Radonič, vinski veletrgovec, z nekdaj vzorci.

Odborniki novinarji tudi molče. Vsa da bi približno povedali, kako namerava JS okrasiti dvorano. Vendar je to reklama in vsaka dobra reklama privabi mnogo ljudi. Spominjamo se dekoracij prejšnjih let. Lani je bila dvorana na Taboru kot notranjost parka. Na vrhu so vihrale zastavice vseh mogočih barv, spodaj je bilo vse v duhu morja. Predlanskim, ko je JS priredila zimsko zabavo v Unionu, je bilo tam kakor da si na dalmatinski rivijeri. Sijalo je zimsko sonce, ljudje so sedeli ob obali in se solčili. Zada je bil Rab, pred njim pa nešteto jadrnic. Res je bilo lepo.

Iz vsega tega vrvanja in razgovorov sklepamo, da se letos pripravila nekaj posebnega. Radovedni smo, kaj bo.

OCETOVA TOZBA

— Pol milijona sem žrtvoval za vzgojo svoje hčerke, zdaj se mi je pa omožila z uradnikom ki ima 25.000 Din letnih dohodkov, — potoži oče svojemu prijatelju.

— No, kaj pa še hočeš, mu odgovori prijatelj, saj imaš pet odstotkov obresti od svoje investicije. Kaj pa hočeš še več v teh slabih časih?

PRI ZDRAVNIKU

— Tako, predpisal sem vam zdravilo. Vzemite ga vedno dobre pol ure prej, pred no vas začne boleti glava.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek 3 Din, beseda 1 Din, davek 3 Din preklči

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

Prodajna

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

Telef. 2059

Suha drva, premog, karbopake, dobite pri

I. POGACNIK

Bohorčeva ul. št. 6.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

NA VSA ZIMSKA oblačila dajemo 15 do 20% popusta.

Preskor. Sv. Petra c. 14 6-R

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

Enosobno stanovanje suho in sušno, ločen v Celju ali predmestju Celja za 1. februar. Ponudbe poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Solčno in prijazno«.

304

Dvosobno stanovanje

oddam takoj za 400 Din. — Mestni trg 13/II. 303

KUPIM

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

Konjski gnoj suh, vroč, kupimo meseca februarja, marca, aprila. Ceno in količino na upravo pod »Gnoj«. 275

GLASBA

Beseda 50 par, davek 3 Din Najmanjši znesek 8 Din

PLOŠČE IN GRAMOFONI bive tvrdke A. Rasberger v največji izbiri dobite po razprodajnih cenah. Dalmatinska 10 (nasproti hotela Strakelj). 250

IVAN ROBAVS

POSESTNIK, MESAR IN GOSTILNICAR

danes, dne 17. I. 1937., večkrat previden s sv. zakramenti, v starosti 65 let.

Pogreb mojega nepozabnega soproga bo v torek ob pol 4. uri popoldne na tukajšnje farno pokopališče.

SMARTNO PRI LITLI, 17. I. 1937.

Žalujoča soproga KAROLINA ROBAVS

Dišji šolski
nadzornik

Fran Gabršek

Ljubljana, 18. januarja
V soboto proti večeru je umrl v Ljubljani upokojeni višji šolski nadzornik g. Fran Gabršek v 81. letu starosti. Pokojnik je bil do bro znana osebnost in kapaciteta med učitelstvom in obče v javnosti med slovenskimi pedagogi, med katerimi je užival sloves poštrevnega delavca za napredek osnovnega šolstva in prosvete med našim narodom. Njegova dela na tem področju tedanje dobe mu ohranijo med šolniki trajen spomin.

Rojen v ljubljenski okolici, okraju na Hromu l. 1856 se je navez na rani mladosti duha do naravnih lepote. Tu na Hromu in v Mengšu je dobil prvi pouk. V Mengšu se je seznanil in sprijateljal s pred 14 dnevi umrli gimnazijskim ravnateljem Fr. Novakom, ki sta bila enake starosti. Od tedaj ju je vezelo vse življenje iskreno prijateljstvo. In kot prijatelja sta tudi šla drug za drugim v večnost. Pri pogrebu Frana Novaka, katerega je še spremljal na zadnji poti, se je najbrž malo prehladil, prav trdne zdravja že prej ni bil, dobil je pljučnico, kateri je podlegel.

Po dovršeni nižji gimnaziji in učiteljsku v Ljubljani 1876 je služboval kratko doba

Stajerskem v Braslovčah in na Zidanem mostu, odkoder se je preselil okraj Save na Kranjsko v Radče in naprej v Krško. Sicer že prej, na svojih prvih službenih mestih, se je pričel udejstvovati na šolsko-pedagoškem in leposlovnem polju, toda pravo njegovo delovanje se je pričelo šele v Krškem. Tu je ustanovil Pedagoško učiteljsko društvo, kateremu ni bil le vodja po imenu, temveč duša vsega dela za njegov napredek in svrhu izpopolnjevanja učiteljske izobrazbe in sposobnosti pri pouku in izvenšolskem delu. Bil je nad vse marljiv in vreden pri svojem šolsko vzgojnem delu. Zaradi marljivosti in vestnosti pri izpolnjevanju svojih stanovalskih dolžnosti je bil že mlad imenovan okr. šol. nadzornikom na ta okraj. Zaradi svojih učiteljskih sposobnosti je po nekaj letih prišel na žensko učiteljsko v Ljubljano, kjer mu je bil po imenu za meštanske šole prizanast profesorja. A na tem mestu mu ni ugalajlo in ga je zopet zamenjal s mestom narodnega učitelja. Postal je nadučitelj v Ljubljani, a čez nekaj let že je bil imenovan za okrajnega šolskega nadzornika za ljubljansko okolico, katero mesto je obdržal do konca vojne, ko je postal nadzornik za mariborsko okolico in je to službo opravljal do upokojitve l. 1924.

Kakor v Krškem, tako tudi ni počival v Ljubljani. Z vso vnueno se je posvetil Slov. šol. Matici. Bil je nje odbornik v raznih funkcijah in zbiral je gradivo za to važno pedagoško ustanovo. Pri vsem tem se je zanimal še za druga slovenska, češka in ruska šolstva.

Osebnost, čestiti v višjih položajih, je bil podrejenemu učitelstvu pri vseh svojih natančnosti zelo pravičen in dober ter se je odločno potoval za njegove pravice in dobrobit. Zelo mu je bil pri srcu kot pravemu rodoljubu napredek slovenskega, jugoslovenskega in obče slovenskih narodov.

In ko je sklopil v pokoj si ni privoščil počitka. Deloval je do zadnjega pri šolsko-pedagoških učiteljskih ter obče humanitarnih ustanovah.

Danes popoldne po položni k večnemu počitku pri Sv. Križu. Njegova dela ostanejo v vzpodbudo naslednikom. Ki ga ohranjajo v najboljsem spominu.

Lepa počastitev jugoslovenske misli

Proslava 60 letnice Antona Germeka se je izpremenila
v spontano narodno manifestacijo

Ježica, 18. januarja

V najskromnejši obliki je bilo zamiljenje večerjane 60. godovanje vzor-čitelja Antona Germeka, razvilo pa se je spontano v viharo, navdušeno manifestacijo za naprednost in brez kompromisno jugoslovenstvo. Prostorni Sokolski dom je bil nabit poln, kakor še nikoli, pokanje mozarjev, oglašujoči plosk, razigrano petje in izbrani govori nešteti govornikov so glasno poudarili, da povsod preganjani narodni učitelji in buditelji Anton Germek nikakor ni sam, brez prijateljev in sorodcev. Pri vstopu v Sokolski dom je jublanta pozdravilo številno občinstvo, počelo vžigalo pesem sokolskih legij, nakar ga je kot prva pozdravila učiteljica s. Zora Rapetova, čestitajoč vzor-Sokolu, še ne davno najboljšemu vodniku naše šole in izvrstnemu predstojniku. Br. Germeku, spregli Antoni in hčerki Vladi je pripela »kranjski šopek« rožmarina, roženkavita in nagejnov. Prav iskreno ga je pozdravil tudi njegov tovariš v dobrem in zlem, br. Ivo Šmajdek.

Pester spored večera je vodil podstarosta Sokola br. Novelli in prečital priručne čestitke ljubljanske sokolske župe in matičnega sokolskega društva Ljubljana-Tabor. V imenu domačega Sokolskega društva je pozdravil jublanta br. Kušar Janez, nakar mu je v imenu vseh nacionalnih organizacij Ježice čestital br. Kregar Jože, poudarjajoč predvsem zasluge jublanta Germeka za Sokolski dom, za stremenje strelskega pokreta in cilje Narodne odbrane. Osebnost pošten, značajan in dobitna se je br. Germek močito držal ravne črte in mnogo trpel, ker je bil — naš. Za 60 letnico je prejel jublanta od Sokola Ježica skromno a od srca dano malo da-

rice. Po godbenih točkah in treh borbenih deklamacij je nastopil moški zbor pod vodstvom br. Venturinja in ognjevit zapel tri nove, krasne pesmi br. Venturinja: Šele šest križev, Zvezde žarijo in Ujedinjena domovina. Skupina prijateljev mladinskega časopisa »Naša volja« je lepo odigrala emodejanko »Bajka«, predstavila

jočo zaslužnjenje južnih Slovencev in njih osvoboditev. Med petjem državne himne je mlada igralka izročila jublantu br. Germeku šopek rdečih nageljev, ki mu jih kot svojemu vzornemu vodniku poklanja nacionalna mladina Ježice.

V imenu obl. odh. Narodne odbrane je čestital jublantu, Sokolu, strelcu in odbranašu Germeku br. Dr. Cepuder, poudarjajoč potrebo strnjene in pogumne nacionalnih vrst, ker nacionalna misel, misel »sračjih gnezde«, prav gotovo ne bo izgu-

bila končne bitke. Imenoma štirilastna delegacija kranjskega Sokola, pevke Lira in učiteljska je čestital br. Peterlin-Ertog ki je presenetil jublanta s krasno prigodno pesmijo. Imenoma ZKD in Sokola Vič je čestital br. Borštnik, za Sokola Ljubljana III. in Soča pa je zgornjo in priručno čestital starosta Ljube Urdančič: jublanta Germek se je vedno držal poštene vere starih očetov, in ni še bil v Kanoni, ni se izneveril, ni klonil. Prav posebno mu čestita, ker kot učitelj ni bil nikdar hlapec mešnar in ker razen državnega, veruje tudi v narodno edinstvo. Zato naj živi v zdravju vse dotlej, da se ujedini z nami tudi naša kri tam preko. Prečitano je bilo tudi priručno pozdravno in priručno pismo br. dr. Albert Kramer, ki ga je prenesel g. dr. M. Zajec in toplo pismo Sokola br. Poharca. Tudi predsednik J. N. A. D. »Jadrane« in urednik »Naše volje« g. Bogdan

Drnovšek je prišel čestitat našemu jublantu, prav tako tudi ljubljanska narodna poslanca brata dr. Riko Fuks in Rajko Turk.

Vsem čestilec se je priručno zahvalil jublantu, omenjajoč nekaj svojih zanimivih dogodiv. Ostaja do zadnjega diha zvest do slednje smeri, kar je storil dobrega, priporočila, da posnemamo, kar p. zlega, naj mu vsi odpuste.

Tako je mineval v svečano okrašeni dvorani Sokolskega doma priručno pozdravni večer delavnega narodnega buditelja Toneta Germeka, ki je tudi sedaj prvenstveno mislil na našo mladino, saj se po njegovi želji ves lep gmetni dobiček večera porabi za razširjenje nacionalnega mladinskega tiska. Tako bo odslej še povečano število naročnikov za Našo radost, Sokolika in Našo voljo

še ves v planovih in letih. Da bi preprečili drugi samomor, so bili telefonirali v Postorjevo vilo, toda svari jo prišlo je prepozno; Porter se je bil že ustrelil. Najbrž sta se bila s Margolinom domenila, kdaj si končata življenje. Zmagal je Porter, čeprav si je izbral lažjo smrt, Porter je nabasal samokosa z materinimi brilianti in se ustrelil s nabojem, vrednim več deset tisoč funtov šterlingov.

Iz Celja

—c Celjski sreski čestni odbor je imel pred dnevi proračunsko sejo, na kateri je bil soglasno sprejet proračun za l. 1937-38, ki izkazuje 2.522.600 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Priručnikljaj v znesku 1 milijon 126.200 Din se bo križ z 20odstočno cestno določko. V proračunu so predvideni sledeči izdatki za nove gradnje, nadaljevanja preureditve in popravila cest: za preureditev banovinske ceste Motnik—Ločica 30.000 Din, za preureditev banovinske ceste Celje—Grobno med Celjem in Teharjem 120.000 Din, za preureditev banovinske ceste Celje—Laško 50.000 Din, za nadaljevanje gradnje banovinske ceste Sv. Jurij pr. Celju—Sv. Jakob 120.000 Din, za gradnjo banovinske ceste Vransko—Zadrebka dolina 50.000 Din, za nadaljevanje gradnje občinske ceste Vojnik—Smartno 60.000 Din, za nadaljevanje gradnje občinske ceste Frankolovo—Crosnjec 35.000 Din in za gradnjo občinske ceste Trnovlje—Arclj 25.000 Din, poleg tega pa je predviden prispevek v znesku 300.000 Din za regulacijo Savine.

—c Svojeja strica je okradel. V Celju je bil aretiran 22letni delavec Josip F. iz Kozje, ker je ukradel svojemu stricu Ivanu M. posestniku na Vranskem, obleke in denarja v vrednosti 1200 Din. Sumijo, da ima F. na vesti več tatvin.

—c Umrla je v soboto v Liseah v starosti 81 let preužitkarica Lucija Bračičeva.

—c Proslava sv. Save. Na dan sv. Save bo v sredo 27. t. m. ob 9. služba božja v pravoslavni cerkvi sv. Save. Nato bo krenila procesija v tolovadno mestno narodno šolo, kjer se bo ob 10.30 pričela šolska proslava z blagoslovitvijo vojev in rezanjem kolača.

—c Na ljudskem vseučilišču bo predaval dr. g. dr. Robert Neubauer, primari, zdravnik na Golniku, o temi »Moderna medicina v borbi proti tuberkulozi. Opozorjamo na to zanimivo, poučno in zelo aktualno predavanje.

—c Regulacija Voglajne. V okviru javnih del mestne občine za zaposlitev brezposelnih je za prihodnje mesece predvideno nadaljevanje regulacije potoka Voglajne. Proračun znaša 330.000 Din. Za ta dela sta doslej prispevali tovarna Westen sto tisoč Din, Metalno akcionarsko društvo pa 10.000 Din. Ostanek naj bi krile banska uprava, železniška uprava, ki naj tudi na jasne stroške zavaruje železniški most čez Voglajno, in mestna občina.

Iz Ptujja

—Nočni požar. V četrtek zvečer okoli 8. ure so bili alarmirani ptujski gasilci k požaru na Zabjeku, kjer je gorelo gospodarsko poslopje posestnika Mohoriča. Ptuski gasilci so bili takoj na mestu, imeli pa so velike težave, ker je primanjkovalo vode, in so morali isto črpati iz vseh vodnjakov. Pri vsem tem delu pa jih je tudi oviral hudi mraz. Vrnili so se šele okoli 11. ure ponoči. Gospodarsko poslopje je do tal pogorelo, dočim so gasilci hitro našli škodo se oeni okoli 10.300.—. Kako je ogenj nastal, se ne ve.

—Z živilskega trga. Prazniki so minili in naš tag ni več tako bogato založen z dobrotami. Kurenine je malo na trgu in se prodaja par piščancev od 20 do 30 Din, kure po 20 do 25 Din. Tudi sadija je še nekaj, jabolka 5 kom. za Din, Jajca dobiš po 75 par komad. Pričela p se je sezona slanina, ki jo prodajajo po 13 Din kg. Rib zadnji petek ni bilo na trgu.

—Ptarski tečaj v Ptujju, ki se je vršil od 28. XII. do 9. I. na obrtni šoli za ptarstvo, je obiskovalo osem učiteljev, ki so dobili v 40 dopoldanskih urah glavne pojme o obdelovanju vrbe ter pletenju. Razen tega se je vršil tudi popoldanski pouk v teoriji in sicer 20 ur, kjer je predaval upravitelj zavoda g. Mirko Ozorelec. Tečajniki so s tem pridobili ne samo vpogled v ptarstvo, marveč so se tudi seznanili z določbami zakona o za drugih, z valutnimi posli, meničnim pravom in knjigovodstvom. Ob zaključku se je vršil poslovilni večer v gostilni Bračič.

KRITIKA

—Kako ti je ugajala današnja rokoborba?

—Smešno. Temu praviš rokoborba? Če bi se jaz tako raval doma z ženo, bi me otroci izžvižgali.

Moderno orožje v državljanski vojni

Zanimiv članek angleškega novinarja — Odločilna je še vedno hrabrost

»Daily Telegraph« priobčuje članek svojega posebnega dopisnika v Španiji Pembrokeja Stephensa o tem, kako se je v španski vojni obneslo moderno orožje. V začetku državljanske vojne od julija do novembra je šlo v bitvijo za čisto španskega spopade. Pozneje je pa dobila državljanska vojna v Španiji že mednarodni značaj. Ze v začetku se je pokazalo, da je pešica odločilna, hrabrih mož več vredna, nego sto vojakov brez navdušenja. S pešico karlistov je polkovnik Boerlogio zavljal glavno postojanko in preselil milicijske tako, da so mislili, da vodi proti njim celo armado. Organizacija in odločnost je delala čudeže med nacionalisti, dokler se nista jeli nveljavljati tudi na drugi strani. S tem se je pričelo drugo razdobje državljanske vojne in sicer v trenutku, ko je bila armada generala Varele ustavljena v svojem prodiranju proti Madridu na reki Manzanares. Zdelo se je, da se bo vojni preskrbljeni z modernim orožjem.

Čivilnemu prebivalstvu je strašno, že sama misel, da mu bodo bombe iz zraka uničile domove. Toda kakšnega vojnškega pomena je to? Letalstvo je neštetokrat poskušalo bombardirati mostove ali uničiti ceste z bombami, toda brez uspeha. Bombe padajo vedno več metrov od svojega cilja. Nikoli ni bilo letalskega napada v zvezi z napadom pehote. Bombarderska letala prelete strelske jarkove, vržejo bombe in izginijo. Čez nekaj minut je v strelskem jarku kakor da napada ni bilo. Porušene utrdbe hitro opravijo, uničene strojnice nadomeste z novimi in vse je zopet po starem.

Letalski napad traja nekaj minut, dočim lahko traja bombardiranje s topovi več dni. Letalski napad se da opazovati česa je dovolj, da se vojaki pokrijejo ali celo umaknejo drugam. V mestih je večja nevarnost, ker se rušijo zidovi, toda tisti, ki so skrijejo pod zemljo ali pa vsaj ležijo na tleh, so varni. Pač pa igra letalstvo važno vlogo v obleganju Madrida. Mnogo jih je bilo že porušeno in mnogo ljudi ubitih. Vojaskega pomena pa ti napadi nimajo posebnega. V začetku obleganja je imela madridska vlada zelo hitra bombarderska letala, ki pa baš zaradi svoje hitrosti niso mogla dobro metati bomb. Nova ruska bombarderska letala niso več tako hitra, pač pa učinkovitejša. Vlada rabi mnogo letal za sodelovanje s topništvo.

Vojaki izvedenci napovedujejo, da bo v bodoči evropski vojni protiletalska obramba sestrelila celo tretjino napadalnega letalstva. V španski državljanski vojni letalstvo ni doživelo tako velikih izgub. Protiletalskih topov je premalo in zato so preveč v rabi. Morajo pa tudi večkrat menjati svoj položaj, kar škoduje njihovu preciznemu mehanizmu. Vendar je pa bilo se streljenih že mnogo letal. V Španiji se rabi dobro opremljena bombarderska letala s štirimi strojnimi. V slabem vremenu morajo ostati letala na tleh.

Tanki se tudi niso obnesli tako, kakor so vojaki izvedenci v začetku pričakovali. Nacionalisti rabiyo tanke dvoh vrst majhne, zelo hitre s posadko dveh mož in lahko strojnice, druge pa srednje velikosti, ne tako hitre s posadko dveh mož in težjo strojnico. Maji tank doseže hitrost 30 milj na uro po cesti in 20 čez polje. Ima šest koles na premestnih pasovih, je pa tako nezak, da je za posadko zelo neudoben. Topovi mu skoraj ne morejo do živca, ker se prebitro premika. Vlagine čete so se pa navadile kaj hitro uničevati tanke. Love jih namreč v jame.

Vladne čete rabiyo težke tanke z lahkim avtomatičnimi topovi in strojnimi. Ti tanki imajo po štiri moze posadke in lahko preokročajo tudi globoko reko pod vodo. Nekateri tanki so opremljeni tudi z metalci plamenov. V španski državljanski vojni so odkrili nov način uničevanja tankov. Pogumen dobrovoljec pride do njega, ga polije s petrolejem in zažge. Posadka se v gorečem tanku zadusi ali pa se mora udati. Velike izgube posadk so povzročile, da se na obeh straneh vojaki upirajo, da ne bi več napadali nasprotnika kot posadka tankov. Navadno izpuste bencin ali polkvarijo maslino, da tank ne more naprej. V splošnem lahko rečemo, da zmaguje napadalno orožje proti obrambnemu v zraku na tleh pa nasprotno, kakor je bilo v svetovni vojni. Se vedno pa odloči končno oseba hrabrost proti orožju, pa naj bo še tako moderno.

Nov prekop Moskva—Volga

1. maja ob izročeni prometu 128 km dolg prekop med Moskvo in Volgo. S tem prekopom bo dosežena zveza Moskve s Črnim in Kaspijskim morjem, dočim je z Belim in Baltičkim morjem po prekopih že zvezana. Tako postane Moskva v pravem pomenu besede morskoprstanščina. Prekop bo skrajšal tudi prekrbovanju ruske prestolnice z vodo, kajti dosedanj viri postajajo že preprečljivi, saj se porabi v Moskvi na dan 6 milijonov hl vode.

Zgradili so že 11 jezov, 12 nasipov, od teh 3 betonske, 8 vodnih elektrarn, 5 železnih stanic, 9 mostov, 2 predora in mnogo pomožnih naprav. Odkopati so morali 147 milijonov kubičnih metrov zemlje, položili so 3,1 milijone ton betona in porabili 36.000 ton kovine. Vsi gradbeni stroški bodo znašali 1.500.000.000 rubljev. Za primerjavo naj omenimo, da so odstranili v Sueškem prekopu 75 milijonov kubičnih metrov zemlje, v Panamskem pa 160 milijonov. Sueški prekop so gradili 10 let, Panamski z naknadnimi deli 30 let, predor med Moskvo in Volgo pa samo 4 leta.

Stava prenasanih milijonarjev

Med mladimi ameriški milijonarji je zavladala nedavno prenasaničnost in razočaranje nad življenjem. Bilo je več primerov, da so se sinovi milijonarjev spozabili do zločinov, samo da bi vzbudili senzacijo. Ta bolezen se je razširila zdaj tudi na Avstralijo. Sinovi škotskih in newyorških milijonarjev so našli sebe vredna naslednika v Georgu Margolinu in Astairu Porterju v Melbourne, ki sta med popivanjem sklenila stavo 10.000 funtov šterlingov na najorginalnejši samomor. Njuni prijatelji, priče stave so ugovarjali, da ne bo komu izplačati stave, če se bosta morala zaradi izpolnitve pogojev obo ubiti.

Margolin je predlagal, da bi poiskali v adresarju slučajnega dobitnika. Uroda je doletela nekega mizarja v Melbourne. Prišlo so na stavo skoraj pozabljali, ko je naenkrat prišla vest, da je Margolin v letalu zažgal na sebi z bencinom polito obleko in skočil

zinciadi, pri tem je pa grizla odejo, da bi ne zakričala v silni bolesti.

Prišla je sobarica in jo zdrnila iz mračnih misli. Skušala je ostati mirna in posrečilo se ji je preslepiti bistro oko sobarice, ki jo je poznala že dvajset let in ki ji bila vajena vsa ta leta streči ji. To prvo prikrižanje resnice se ji je zdelo sramotno. Pomislila je, da bo morala prikrižati resnico tudi svojemu možu, da bo prisiljena govoriti mirno in veselo, čeprav ji bo divjal v duši najstrašnejši vihar. Ta misel jo je tako zabolela, da je obsedela nepremično bleda in zroč topo predse kakor da je težko bolna. Sobarica jo je vsa v skrbeh gledala, stopila je k nji in jo vprašala: — Ali ste bolni, milostiva?

— Čemu to vprašanje? — je vprašala komtesa razburjeno.

— Ker milostiva danes ni taka, kakor navadno.

— Dajte mi ročno zrcalo. Vzela ga je in opazovala vsa prestrašena izpremembo, ki so jo bile začrtale ure moralnih muk na njenem obrazu. Poteze njenega obraza so kazale sledove vročice, oči so bile kalne, čelo nagubano lasje s srebriimi vlakni na sencih so bili zdaj skuštrani in vse to je kazalo na neizprosno, zmagovito starost. Ta obraz v nezmotljivem zrcalu, to ni bil obraz žene, žene zmagujoče, ljubljene in srečne. To je bil samo privid njene mrtve mladosti, ki je vstajal tu pred njo, grozeč, mračen, oznanjujoč žalost in trpljenje, zapuščenost in samoto. Solze so ji priletele iz oči, kanile so na zrcalo in njen obraz je izginil.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Drugi dan ob desetih dopoldne je bil major Waradin namenjen k grofu de Fontenay in baš je odhajal z doma, ko mu je prišel sluga povedat, da bi rada govorila z njim odposlanca kneza Schwarzburga knez Toulz in general grof Coloredo. Ves presenečen ju je major sprejel in smaje je poslušal generala, ko mu je povedal, da je namen njunega poseta vprašati ga, kaj mu je dalo povod za žalitev princeze Schwarzburg. Major ni hotel na dolgo in široko govoriti o tem. Ne da bi omenil starost svojega nasprotnika se je vladno poklonil, rekoč: Gospoda, tepec sem! Sporočita gospodu knezu Schwarzburgu, da sem mu na razpolago.

Prihodnje jutro sta izmenjala Waradin in Minin mož dva strela s pištolami in Pratru Knezovala kroglja je zdrobila majorjevo roko. Waradinovi priči sta potrdili, da je major streljal, ne da bi meril.

Naslednji dan je dobil grof de Fontenay dopust in vrnil se je v Francijo. Mino je videl šele čez osemnajst mesecev. Bila je vdova in prispela je v Pariz, kjer je končala svoje žalovanje. V določenem roku sta se poročila in skozi deset let

sta bila zelo srečna do tistega usodnega večera, ko je našla komtesa v Armandovi sobi pri kamini brzojavko s podpisom neznane žene.

III.

Noč, ki je sledila usodnemu odkritju koščka modrega papirja, se je zdelala komtesi neskončna. Damilo se je že skoraj, ko je komtesa slednjim sklenila leči k počitku. Toda zaspati ni mogla, bila je preveč razburjena. Slišala je udarce vsake ure in zaman je vedno znova iskala meje zagonetke, ki bi ji mogla pojasniti konec njene sreče. Kdo je mogla biti ta žena, ki se je podpisala na brzojavki »Lucie« in ki je govorila tako zapeljivo grofu de Fontenay o smrti svoje tete? Ali ga je poznala tako intimno? Ali ni bilo mogoče, da je bila njegova ljubica?

Pri tej misli se je Mini zdelo, da mora zblazneti. Silna bolest je mučila njeno srce v nočni tišini, zasajala se je, da govori glasno sama s seboj. Najbolj jo je zanimalo pomanjkanje dokazov pred odkritjem. V Armandovem vedenju in izrazu njegovega obraza ni bilo ničesar, kar bi moglo vzbuditi le najmanjše sumničenje. Bil je vedno isti. Njegove navade se niso bile izpremenile, z doma je odhajal ob istem času kakor prej. Bil je vedno pripravljen spremljati jo, bil je vedno prijazen, pozoren in nasmejan. Mar je bilo to vedenje nezvestega moža?

Mračne misli in težke domneve so ji rojile po glavi, ni se mogla iznebiti misli, da je imel morda Armand pred poroko z njo otroka, o katerem ni hotel govoriti z njo in za katerega je skrivaj skrbel. Obupno se je za nekaj trenutkov oklenila

te misli in našla v njej malo utehe. To dekle brez matere, ta Lucie je gotovo že velika, kajti v brzojavki se je govorilo samo o teti. Zanimala bi se za njo, morda bi se ji prikupila zaradi njene ljubezni do Armanda. Pripravljena je bila sprejeti jo, bdeti nad njo in ravnati z njo tako, kakor da je njen lastni otrok.

Potem so se pa znova oglasili v nji dvomi. Kaj vseh deset let njunega zakonskega življenja bi molčal, on, posebej iskrenost in zaupanje? Otroku nista imeča. Če bi bilo to, kar ji je šinilo v glavo, res, mar bi Armand ne priznal vsega odkrito, mar bi ne prosil svoje žene, naj ubogo malutko pohčeri? Poznal je dovolj dobro njene ga srca, plemenitosti njene duše. Brez odklepanja bi izpolnila to dolžnost, doprinesla bi mu dokaz svoje udanosti in ljubezni. Čemu torej teh deset let licemerstva? Ne, nikakor ne, tu ni šlo za otroka, temveč za ljubico. Spoznala je to po vročici svoje krvi, po napetosti živcev, po drhtenju svojega telesa — ljubica! Misel, da bi jo mogel Armand varati, ji ni bila še nikoli šinila v glavo. Njena ljubezen je bila še vedno zmagovita. Ni se bala rivalinje. Naenkrat je pa začutila strah, v nji so se oglasili dvomi, mučiti jo je jela misel na Armandovo nezvestobo. Kakor človek, ko zagleda v gozdu na ozki stezi gada v travi, tako je začutila tudi ona pekoči pik ljubosumnosti v svojem srcu. Pri misli, da ljubi mož, ki ga obžuje, da druga sprejema njegove poljube, je skoraj zblaznela in v samoti svoje spalnice je široko odprti oči gledala skozi odgrnjene zavesne padajoče žarke svetlobe in poslušala tihe korake slu-